

I. ȘTIRI PE SCURT

Integrare Europeană

- Abia în Iunie se va Discuta despre Asocierea Moldovei la UE. HotNews.md. 29.03.2010.
- Barosso s-a Intalnit cu Filat de Ziua sa: "Așteptam ca Moldova sa Implementeze Recomandarile Comisiei de la Venetia". Stirea Zilei. md. 24.03.2010.
- Prim-ministrul Vlad FILAT a "Tinut un Discurs în Cadrul Primei Sesiuni „Prioritățile Strategice ale Republicii Moldova și Agenda de Reforme Politice” a Sedinței Grupului Consultativ – Forumul „Parteneriat pentru Moldova”, care are loc la Bruxelles. Serviciul de Presa al Guvernului. 24.03.2010.
- UE isi Formuleaza Politicile pentru Moldova Exclusiv din Interesele UE Chiar daca Simte o Dependenta Semnificativa de Partenerul Federatia Rusa. Info-Prim-Neo. 24.03.10
- UE Sustine Pozitia Comisiei de la Venetia privind Reforma Constitutionala din Republica Moldova. Info-Prim-Neo. 20.03.2010.
- La Chisinau se afla o Delegatie a Consiliului Europei. Serviciul de Presa al MAEIE. 17.03.2010.
- Comisia de la Venetia: Reforma Constitutionala este Necesara. Info-Prim-Neo. 16.03.2010.
- Comitetul de Ministri al Consiliului Europei a Incheiat Monitorizarea pe cauza Mitropoliei Basarabiei. Serviciul de Presa al MAEIE. 04.03.2010.
- Uniunea Europeana isi Lanseaza Propriul Club de presa in Moldova. Info-Prim-Neo. 03.03.2010.
- La Chisinau a avut loc Prima Vizita a Misiunii de Evaluare a Comisiei Europene privind Liberalizarea Regimului de Vize. Serviciul de Presa al MAEIE. 03.03.2010.
- La Chisinau a avut loc Prima Vizita a Misiunii de Evaluare a Comisiei Europene privind Liberalizarea Regimului de Vize. Serviciul de Presa al MAEIE. 03.03.2010.
- Fa un pas in Uniunea Europeana! Serviciul de Presa al MAEIE. 01.03.2010.

România – Republica Moldova

- Prim-ministrul Republicii Moldova Vlad FILAT si Prim-ministrul Romaniei Emil BOC au Inminat Astazi Primele Permise de Mic Trafic la Frontiera. Serviciul de Presa al Guvernului. 31.03.2010.
- Saptamina viitoare la Bucuresti va fi Semnat Acordul cadru de Finantare dintre Romania si R.Moldova in suma de 102 mln. Euro. Interlic. 31.03.2010.
- Incepind cu Ziua de Astazi, cetatenii R.Moldova pot Circula Liber in Romania pe o Raza de pina la 50 km. Interlic. 31.03.2010.
- Ministrul Iurie Leanca a Primit Copiile Scrisorilor de Acreditare ale Ambasadorului Roman Marius Lazurca. Serviciul de Presa la MAEIE. 30.03.2010.
- Colaborare Militară mai Strânsă dintre R. Moldova și România. HotNews.md. 29.03.2010.
- Mai multe Mii de Tineri din Moldova vor Studia si se vor Odihni in Romania. Info-Prim-Neo. 22.03.2010.
- Senatorul Roman Viorel Badea ii Asteapta pe Moldoveni in Audienta la Chisinau. Info-Prim-Neo. 15.03.2010.
- La Bucuresti s-au Desfasurat Consultari Politice intre Ministerele de Externe ale Republicii Moldova si Romaniei. Serviciul de Presa al MAEIE. 06.03.2010.
- Basescu a Semnat Decretul de Acreditare a lui Marius Lazurca Ambasador in Republica Moldova. Interlic. 05.03.2010.
- Autoritatile Romane vor Emite un Nou Formular Simplificat de Obținere a Permisului de Mic Trafic la Frontiera. Info-Prim-Neo. 03.03.2010.

Ucraina – Republica Moldova

- **Moldova și Ucraina vor Valorifica Posibilitățile pentru Dezvoltarea Continuă a Relațiilor Bilaterale.** Serviciul de Presă al MAEIE. 29.03.2010.
- **IDIS „Viitorul”: Procesul de Demarcare a Frontierei dintre Republica Moldova și Ucraina este Excesiv de Politizat și Confuz.** Interlic. 22.03.2010.

Rusia – Republica Moldova

- **Vlad Filat a avut Astăzi o Intrevedere cu Prim-Viceprim-Ministru al Federației Ruse.** Interlic. 31.03.2010.
- **Rusia Reia Discuțiile privind Comerțul cu R. Moldova.** Politik.md. 29.03.2010.
- **La Moscova au Avut loc Consultări Interministeriale moldo-ruse.** Serviciul de Presă al MAEIE. 11.03.2010.
- **Acuzații la adresa Rusiei de Ziua Memoriei la Chisinau.** Info-Prim-Neo. 02.03.2010.

SUA – Republica Moldova

- **Hillary Clinton Reafirmă Sprijinul SUA pentru Reformele în Moldova.** Radio Free Europe/Radio Liberty. 25.03.2010.

Conflictul Transnistrean

- **Camera de Comerț Americană din Moldova s-a Întalnit cu Oamenii de Afaceri din Transnistria.** Interlic. 24.03.2010.
- **Ziarul de Iași: De la Tiraspol Sosec Vestii Ingrijorătoare.** Politik.md. 24.03.2010.
- **Votarea Prealabilă în Transnistria, 23-24 martie.** Politik.md. 23.03.2010.
- **Viceministrul Andrei Popov a discutat la Viena Reglementarea Transnistreană.** Serviciul de Presă al MAEIE. 19.03.2010.
- **Tratament Inuman în Instituțiile de Detenție din Regiunea Transnistreană.** Info-Prim-Neo. 16.03.2010.
- **Negocierile Oficiale pentru Soluționarea Problemei Transnistrene vor fi Reluate în 2010, după o Pauză de 4 ani.** Info-Prim-Neo. 04.03.2010.
- **Victor Catan: Prin Războiul de pe Nistru Forțele pro-imperiale și-au Dorit Ingenuncherea Republicii Moldova.** Info-Prim-Neo. 02.03.2010.
- **Valeriu Muravșchi: Conflictul Transnistrean a Blocat Aproximarea Republicii Moldova de Uniunea Europeană.** Info-Prim-Neo. 02.03.2010.

II. OPINII, COMENTARII, INTERVIURI

1. **Interviu cu Andrei Popov: „Integrarea europeană și cooperarea în CSI sunt deziderate compatibile, dacă nu chiar complementare”.** Radio Europa Liberă. 09.03.2010.
2. **„Republica Moldova poate exemplifica avantajele Parteneriatului Estic”.** Radio Europa Liberă. 09.03.2010.
3. **Keith Shannon: „Priviți spre viitor, nu spre trecut”.** Jurnal.md. 19.03.2010.
4. **Interviu cu Iurie Leancă: „Partenerii noștri de dezvoltare au fost convinși de viziunea guvernului”.** Radio Europa Liberă. 24.03.2010.
5. **Interviu cu Vlad Filat: O probă că partenerii europeni ne sînt alături.** Radio Europa Liberă. 25.03.2010.
6. **Detalii despre asistența financiară prevăzută de acordul de la Bruxelles.** Radio Europa Liberă. 29.03.2010.
7. **Interviu cu Dirk Schuebel:** Error! Reference source not found.
8. **Nicu Popescu: Suveranitatea Moldovei și Comisia de la Veneția.** 20.03.2010.
9. **Obstacole în calea euroregiunii Nistru.** Radio Europa Liberă. 22.03.2010.
10. **Obstacole în calea includerii raioanelor Camenca și Rîbnița în euroregiunea Nistru?** Radio Europa Liberă. 15.03.2010.

I. ȘTIRI PE SCURT

- 3 martie** Prim-ministrul Republicii Moldova Vlad FILAT și șeful Delegației Comisiei Europene în Republica Moldova, Ambasadorul Dirk SCHUEBEL au semnat astăzi, 3 martie 2010 Addendumul la Acordul de Finantare pentru implementarea Programului de Suport al Reformelor în Sectorul de Asistență Socială dintre Comisia Uniunii Europene și Guvernul Republicii Moldova. Modificările la Acordul de bază permit direcționarea a 2,432 mln. euro pentru implementarea noii Legi privind compensațiile sociale pentru perioada rece a anului, adoptată recent de Parlament.
- 3 martie** La Chișinău s-a aflat o misiune de documentare a Comisiei Europene, care a purtat discuții exploratorii în problematica liberalizării regimului de vize cu Uniunea Europeană. Misiunea a fost organizată întru realizarea prevederilor Declarației comune adoptată la Consiliul de Cooperare RM-UE din 21 decembrie 2009.
- 4 martie** Dl Iurie Leancă, Viceprim-ministru, Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, a reprezentat Republica Moldova la reuniunea extinsă a Miniștrilor de Externe ai țărilor Grupului Vișegrad (V4+). Președinția ungară a Grupului Vișegrad (Cehia, Ungaria, Polonia, Slovacia) a propus desfășurarea unei reuniuni comune cu participarea statelor membre ale Parteneriatului Estic (Moldova, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Ucraina), precum și a reprezentanților Estoniei, Letoniei, Lituaniei, Spaniei, Belgiei, Suediei (ultimele trei constituind troika UE) și Comisiei Europene.
- 5 martie** O delegație a Republicii Moldova, condusă de dl Andrei Popov, Viceministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene, a fost la București pentru consultări bilaterale cu Ministerul Afacerilor Externe al României. Pe agenda discuțiilor au figurat aspecte referitoare la temele de bază ale relațiilor dintre Republica Moldova și România, inclusiv consolidarea cadrului juridic bilateral, aplicarea eficientă a Acordului privind micul trafic de frontieră, susținerea demersurilor de integrare europeană a RM, cooperarea în cadrul organizațiilor regionale.
- 11 martie** Prim-ministrul Republicii Moldova Vlad FILAT și Ambasadorul Keith SHANNON au semnat astăzi, 11 martie 2010 Memorandumul de Înțelegere al Departamentului pentru Dezvoltare Internațională al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu Guvernul Republicii Moldova pentru Suportul Bugetar al Sectorului Asistenței Sociale.
- 12 martie** Angajamentul Moldovei și Norvegiei de a semna în scurt timp Acordul de facilitare a regimului de vize a fost luat la Oslo, în cadrul întrevederii Viceprim-ministrului Iurie Leancă, Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, cu omologul său norvegian, dl Jonas Gahr Store. Părțile au reușit, de asemenea, să efectueze un

schimb de opinii despre evoluțiile interne din Republica Moldova și să abordeze multiple subiecte privind cooperarea bilaterală și multilaterală. Oficialul norvegian a avut un interes distinct vis-a-vis de evoluția dialogului Republica Moldova – Uniunea Europeană, chiar dacă Norvegia nu este membru al comunității europene.

- 17 martie** la Chișinău s-a aflat o delegație a Consiliului Europei condusă de dl Jean-Louis Laurens, Director General al Direcției Democrație și Afaceri Politice. Scopul vizitei îl constituie evaluarea stadiului actual al cooperării între Republica Moldova și Consiliul Europei și conturarea priorităților pentru perioada următoare.
- 23 martie** În cadrul întrevederii prim-ministrului Vlad Filat la Brussels cu **Jose Manuel BARROSO, Președintele Comisiei Europene** au fost abordate aspecte ce țin de relațiile moldo-comunitare, dar și de situația internă din Republica Moldova. Jose Manuel BARROSO a salutat angajamentul ferm al Guvernului de la Chișinău de a promova reformele democratice și de a implementa standardele europene, menționând în context că-i place denumirea coaliției de guvernământ – Alianța pentru Integrare Europeană.
- 24 martie** Programul de asistență pentru Moldova pentru anii 2011-2013 a fost semnat ca urmare a lucrărilor Ședinței Grupului Consultativ - Forumul „Parteneriat pentru Moldova”, co-prezidată și găzduită de Comisia Europeană și Banca Mondială și la care au participat 32 de instituții bilaterale și 10 organizații multilaterale de dezvoltare. Documentul a fost semnat de către Prim-ministrul Vlad FILAT și Stefan FULE, Comisar UE pentru Extindere și Politica de Vecinătate.
- 27 martie** În perioada 25 și 26 martie 2010 la Bruxelles s-a desfășurat a doua rundă de negocieri pe marginea Acordului de Asociere între RM și UE. Delegația UE a fost condusă de dl Gunnar Wiegand, director al Directoratului pentru Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală, Comisia Europeană, negociatorul-șef din partea UE, iar delegația RM de dna Natalia Gherman, viceministrul afacerilor externe și integrării europene, negociator-șef al delegației RM. Grupurile de negociatori au fost salutate de prim-ministrul Republicii Moldova, dl Vladimir Filat.
- 31 martie** Premierul Emil BOC efectuează astăzi, 31 martie, o vizită oficială în Republica Moldova. După ceremonia de întâmpinare a Premierului român de către Premierul Republicii Moldova pe Aeroportul Internațional Chișinău, delegațiile au mers la Consulatul României la Chișinău, unde au făcut declarații de presă și au înmînat primele permise de mic trafic la frontieră. În baza acestor permise, începînd cu ziua de astăzi, cetățenii Republicii Moldova pot circula liber în România pe o rază de pînă la 50 km.

Integrare Europeană

- **Abia în Iunie se va Discuta despre Asocierea Moldovei la UE. HotNews.md. 29.03.2010.**

La Bruxelles s-a desfășurat săptămâna trecută a doua rundă de negocieri pe marginea Acordului de Asociere între R. Moldova și Uniunea Europeană. Delegația UE a fost condusă de G. Wiegand, director al Directoratului pentru Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală, Comisia Europeană, negociatorul-șef din partea UE, iar delegația RM de N. Gherman, vice-ministrul afacerilor externe și integrării europene, negociator-șef al delegației RM. În cadrul ședinței plenare a fost evaluat procesul de negocieri organizat, între prima și a doua rundă, în cadrul unei serii de videoconferințe. Părțile au convenit și au închis provizoriu majoritatea articolelor ce se referă la tematica contactelor interumane. De asemenea, au fost închise provizoriu o parte din articolele cu privire la cooperarea economică, sectorială și financiară, și a fost atins un înalt grad de convergență în negocierile protecției consumatorilor, sănătății publice, statisticii și societății informaționale. În cadrul aceleiași runde au fost lansate negocierile în domeniile dialogului politic și reformei, cooperării în domeniul politicii externe și de securitate comune, justiției, libertății și securității; cooperării economice, sectoriale și financiare, cooperării și contactelor interumane. Printre cele mai importante probleme discutate au fost statul de drept, protecția datelor personale, combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, combaterea traficului de droguri, precum și cooperarea în domeniul politicii externe și de securitate comună, prevenirea și soluționarea conflictelor, managementul crizelor. În acest context părțile au pus un accent deosebit pe reflectarea cooperării în domeniul soluționării conflictului transnistrean. La încheierea runde, părțile au convenit ca runda a treia a negocierilor să aibă loc la Chișinău, în prima decadă a lunii iunie. <http://hotnews.md/articles/view.hot?id=1820>

- **Barosso s-a Intalnit cu Filat de Ziua sa: “Așteptam ca Moldova sa Implementeze Recomandarile Comisiei de la Venetia”. Stirea Zilei. md. 24.03.2010.**

Premierul Vlad Filat a avut, ieri, 23.03.2010 la Bruxelles o intrevvedere cu Presedintele Comisiei Europene, Jose Manuel Barosso. “Așteptam ca Moldova sa implementeze recomandarile Comisiei de la Venetia”, a spus oficialul european referindu-se la reforma constitutională din Republica Moldova. Barosso a mentionat ca dezbaterile la aceasta tema sunt foarte importante, iar sugestiile Comisiei de la Venetia sunt o iesire din situatie. La randul sau, Vlad Filat a mentionat ca se va actiona in conformitate cu recomandarile partenerilor externi, sustinerea carora este una extrem de importanta. “Noi vom actiona in stricta conformitate cu recomandarile Comisiei de la Venetia”, a asigurat premierul. Barosso a salutat angajamentul ferm al Guvernului de la Chisinau de a promova reformele democratice si de a implementa standardele europene, mentionand in context ca-i place denumirea coalitiei de guvernament – Alianta pentru Integrare Europeana. Oficialul european a reconfirmat angajamentul Uniunii Europene de a consolida relatiile cu Republica Moldova si a spus ca in colaborarea bilaterala s-a inregistrat un progres evident odata cu schimbarea guvernarii la Chisinau. Barosso a apreciat drept o reusita demararea negocierilor pe marginea Acordului de asociere a Republicii Moldova la Uniunea Europeana si Acordului de Comert Liber si Aprofundat, dar si dialogul dintre UE si Republica Moldova in domeniul drepturilor omului. Oficialul a mentionat si reusita misiunii de evaluare a Uniunii Europene in Republica

Moldova privind începerea negocierilor pe marginea liberalizării regimului de vize. Barosso a menționat că este important ca Moldova să lucreze la implementarea reformelor interne necesare, care vor accelera procesul de liberalizare a regimului de vize. „Dacă luați deciziile corecte și acționați cu determinare, drumul spre integrare europeană va fi mai rapid”, a declarat Jose Manuel Barosso. [...]

<http://www.stireazilei.md/news-3169>

- **Error! Reference source not found.**

„Acum un an, un astfel de parteneriat, ca cel pe care îl construim acum împreună, era de neimaginat pentru țara mea. Sînt fericit că, la 6 luni de cînd am fost numit Prim-ministru, pot să vin în fața Dumneavoastră, să discutăm proiecte concrete și să fim alături în procesul de relansare a Republicii Moldova”, a menționat Premierul, în debutul discursului său. Vlad FILAT a precizat că a venit la ședință nu pentru a le spune celor prezenți cît de greu ne este, ci pentru a transmite un mesaj clar că Guvernul este hotărît să nu rateze momentul relansării Republicii Moldova. „Acum este important să privim înainte, să utilizăm eficient sprijinul primit din partea Dumneavoastră, astfel încît în cel mai scurt timp populația să simtă ce înseamnă să trăiască într-o țară care nu mai este izolată în plan internațional, care este guvernată transparent și eficient”, a spus Prim-ministrul. Vlad FILAT a precizat că relansarea Moldovei nu înseamnă doar relansarea economică a țării, ci și relansarea dialogului în plan extern. „Astăzi pot declara cu toată responsabilitatea că Guvernul pe care îl conduc are o viziune clară și realistă pentru a asigura parcursul și dezvoltarea Moldovei într-un stat democratic, bazat pe supremația legii, economie de piață funcțională, care poate aspira la statutul de membru al Uniunii Europene”, a menționat Prim-ministrul. Premierul a spus că proiectul „Relansarea Moldovei” reprezintă pentru noi foaia de parcurs pentru realizarea viziunii Guvernului în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova, pentru care avem nevoie de asistența partenerilor. „Agenda de Reforme are la bază trei piloni: guvernare responsabilă; relansare economică, capital uman”, a precizat Vlad FILAT. Premierul s-a declarat ferm convins că Republica Moldova va face față provocărilor care urmează grație ajutorului partenerilor de dezvoltare și sprijinului continuu al concetățenilor, dar și entuziasmului echipei tinere pe care o conduce. „Am reușit să facem lucruri importante de cînd am preluat guvernarea, dar acesta este doar începutul. Pînă acum am fost preocupați să punem bazele procesului de reformă, dar munca grea pentru noi abia acum începe, cînd trebuie să trecem la implementare. Sînt sigur că astăzi vom avea parte de dezbateri fructuoase, care vor genera proiecte concrete și vor întări mai mult relația dintre Republica Moldova și partenerii noștri internaționali”, a concluzionat Prim-ministrul Vlad FILAT.

- **UE își formulează politicile pentru Moldova exclusiv din interesele UE chiar dacă simte o dependență semnificativă de partenerul Federația Rusă. Info-Prim-Neo. 24.03.10**

UE își formulează politicile pentru Moldova exclusiv din interesele UE chiar dacă simte o dependență semnificativă de partenerul Federația Rusă, a declarat Șeful Delegației Uniunii Europene la Chișinău Dirk Schuebel. Ambasadorul european a răspuns astfel la o întrebare formulată în felul următor: „O parte din presa și din analiști afirmă că UE ține cont în mod exagerat de poziția Moscovei atunci când își formulează politicile în raport cu Republica Moldova. Dvs va revine des rolul de „moderator” sau

„curier” între Bruxelles și Moscova în probleme ce țin de Moldova?” „În primul rând, vreau să spun că Federația Rusă este un actor foarte important politic și economic, în general. În afara de aceasta, ea este și un partener important al UE. Ca să ilustrez acest lucru, pot să fac referință la conflictul cu Ucraina privind furnizarea gazului natural, care a demonstrat încă o dată cât de dependenți suntem noi de acest partener al nostru. Pe de altă parte, eu sunt reprezentantul UE în Republica Moldova și de aceea noi formulăm politicile noastre exclusiv ținând cont de opinia UE în acest sens. Plus la aceasta, vreau să menționez că am contacte strânse și regulate cu ambasadorul Federației Ruse în Republica Moldova Valeri Kuzimin, avem întruniri regulate cu dumnealui în cadrul cărora facem schimb de opinii, viziuni cu privire la diverse aspecte ale situației din Republica Moldova”, a declarat Șeful Delegației Uniunii Europene la Chișinău Dirk Schuebel. [...]

<http://www.info-prim.md/?x=&y=29657>

- **UE Sustine Pozitia Comisiei de la Venetia privind Reforma Constitutionala din Republica Moldova. Info-Prim-Neo. 20.03.2010.**

„Comisia de la Venetia a propus o soluție foarte bună pentru depășirea crizei politice și a celei constituționale din Republica Moldova și această soluție este de a vota în parlament schimbarea unui singur articol din Constituție”, a declarat șeful Delegației UE la Chișinău, ambasadorul Dirk Schuebel, precizând că sonorizează poziția oficială a Uniunii Europene. „Noi sperăm că cei patru lideri politici (liderii Alianței pentru Integrare Europeană - n.r.) vor ajunge la un acord în baza supremației legii, a statului de drept și a Constituției. Comisia de la Venetia a oferit o foarte bună cale de depășire a crizei politice, recomandând să fie schimbat un singur articol din Constituție (articolul care se referă la modalitatea alegerii șefului statului - n.r.), care să fie votat în parlament”, a mai spus oficialul european. Liderii Alianței pentru Integrare Europeană au spus că vor avea, în curând, un răspuns final privind reforma constituțională, care va fi în favoarea societății. Declarațiile au fost făcute după ce vineri seara, 19 martie, aceștia au avut o întrevedere, cu ușile închise, cu reprezentanții societății civile, iar apoi și cu ambasadorii europeni și cu cel al SUA acreditați la Chișinău. Diplomatii nu au făcut declarații pentru presa, iar câțiva lideri de opinie au îndemnat Alianța să nu se grăbească cu referendumul și să rezolve criza constituțională în parlament. <http://www.info-prim.md/?x=&y=29575>

- **La Chișinău se afla o Delegație a Consiliului Europei. Serviciul de Presă al MAEIE. 17.03.2010.**

În zilele de 17-18 martie, la Chișinău se afla o delegație a Consiliului Europei condusă de dl Jean-Louis Laurens, Director General al Direcției Democratie și Afaceri Politice. Scopul vizitei îl constituie evaluarea stadiului actual al cooperării între Republica Moldova și Consiliul Europei și conturarea priorităților pentru perioada următoare. Pe agenda vizitei figurează întreveneri cu dnii Mihai Ghimpu, Președinte interimar al RM, Președintele Parlamentului, Vlad Filat, Prim-ministru, cu conducători ai Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicărilor, Procuraturii Generale. De asemenea, reprezentanții CoE se vor întâlni cu delegația națională la Adunarea Parlamentară a

Consiliului Europei, cu membri ai Comisiei Electorale Centrale, reprezentanți ai audio-vizualului, exponenți ai societății civile. Secretariatul Comitetului de Miniștri al CoE efectuează anual vizite de monitorizare în RM în vederea documentării la fața locului cu evoluțiile din țară în ceea ce privește realizarea recomandărilor CoE, precum și îndeplinirea angajamentelor asumate față de Organizație. Vizitele în cauză sunt de o importanță sporită, în special în contextul aspirațiilor autorităților naționale de a încheia în timpul apropiat exercitiul de monitorizare din partea CoE și trecerea la dialogul post-modernizare. <http://www.mfa.gov.md/comunicate-presa-md/479563>

• **Comisia de la Venetia: Reforma Constituțională este Necesară. Info-Prim-Neo. 16.03.2010.**

„Președintele Republicii (Moldova) ar trebui să dizolve Parlamentul nu mai devreme de un an de la ultima dizolvare a Parlamentului”, a concluzionat Comisia de la Venetia într-un aviz ce răspunde la o interpelare a Curții Constituționale a Republicii Moldova cu privire la interpretarea a două articole din Constituție. Răspunsul Comisiei de la Venetia se referă la întrebarea cum trebuie interpretată formularea „în decursul unui an” cu referire la dizolvarea Parlamentului – fie în decursul unui an calendaristic, adică până la 31 decembrie, fie în decursul a 365 de zile de la ultima dizolvare – și nu este un răspuns expres la întrebarea dacă Parlamentul trebuie dizolvat sau nu, cum au interpretat unele media. „Constituția nu stabilește o perioadă fixă de timp pentru dizolvarea Parlamentului după expirarea perioadei de un an. Aceasta nu înseamnă că perioada este absolut nelimitată. Data pentru dizolvarea Parlamentului trebuie stabilită într-un mod nearbitrar și într-o perioadă rezonabilă de timp”, se spune în aviz. Totodată, avizul concluzionează că „în lumina circumstanțelor din Republica Moldova, Comisia de la Venetia este de părere că reforma constituțională este necesară pentru a preveni repetarea blocajelor politice pe viitor. Dizolvarile frecvente de parlament, care urmează una după alta la intervale de doar câteva luni, creează obstacole pentru negocieri politice, care sunt necesare pentru succesul reformei constituționale”. Avizul Comisiei de la Venetia constituie un răspuns la interpelarea Curții Constituționale a Republicii Moldova, expediată la sfârșitul anului trecut. Alianța pentru Integrare Europeană și-a făcut publică decizia de a realiza reforma constituțională prin referendum, cu evitarea dizolvării Parlamentului și a alegerilor anticipate, la sfârșitul săptămânii trecute. <http://www.info-prim.md/?x=&y=29456>

• **Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a Încheiat Monitorizarea pe cauza Mitropoliei Basarabiei. Serviciul de Presă al MAEIE. 04.03.2010.**

Astăzi, 4 martie 2010, în cadrul Reuniunii pentru Drepturile Omului a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei a fost adoptată Rezoluția finală privind executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului în cauzele Mitropolia Basarabiei și Exarhatul Plaiurilor și Biserica Adevărat Ortodoxă din Moldova și alții contra Republicii Moldova. În acest document, Comitetul de Miniștri evocă măsurile importante de ordin general întreprinse de Republica Moldova în vederea garantării libertății religiei, inclusiv adoptarea Legii cu privire la cultele religioase și partile ei componente, amendarea prevederilor respective ale Codului cu privire la contravențiile administrative, instituirea unui mecanism nou de înregistrare a cultelor, precum și eficientizarea funcționării acestuia prin publicarea unui Ghid menit să asiste cultele în procesul de înregistrare. În ansamblul lor, aceste măsuri au menirea

de a asigura conformitatea legislației și practicilor naționale cu prevederile Convenției europene pentru drepturile omului și jurisprudența Înaltei Curți de la Strasbourg. Astfel, Rezoluția finală a CM marchează îndeplinirea de către autoritățile RM a condițiilor necesare pentru garantarea libertății religiei și, implicit, a unuia dintre angajamentele țării noastre asumate față de forul de la Strasbourg la momentul aderării. RM este monitorizată la subiectul asigurării libertății religiei de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei din 1996, iar urmare hotărârilor CEDO în cauzele menționate, începând cu 2001, exercitiul de monitorizare era inclus și pe agenda Comitetului de Miniștri.
<http://www.mfa.gov.md/comunicate-presa-md/479478>

- **Uniunea Europeană își Lansează Propriul Club de presă în Moldova. Info-Prim-Neo. 03.03.2010.**

Uniunea Europeană a fost și este cel mai mare donator al Republicii Moldova de la declararea independenței țării încoace. În această perioadă, UE a oferit Moldovei, în relațiile bilaterale, asistență în valoare de 500 mln euro și suportul a crescut de la an la an. Suplimentar la această asistență Republica Moldova este masiv susținută și prin componenta multilaterală a relației UE cu țara, a declarat șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova Dirk Schuebel, în cadrul primei sedințe a Clubului de presă al UE la Chișinău. Sedința care s-a desfășurat marți, 2 martie, a avut ca temă „Suportul tehnic și financiar al UE Republicii Moldova”, cu ambasadorul Dirk Schuebel în calitate de invitat. Potrivit organizatorilor, noul club are menirea să asigure o comunicare mai intensă a reprezentanților UE cu jurnaliștii din Moldova, cunoașterea și mediatizarea mai în cunoștință de cauză a proiectelor implementate de UE în Republica Moldova. „Sper că intensificarea relației Delegației UE cu presa de la Chișinău deja nu mai trebuie probată”, a declarat Dirk Schuebel, care se afla la cea de-a treia întâlnire cu jurnaliștii moldoveni pe parcursul ultimilor șapte zile. El a prezentat un set de documente care înglobează peste 40 de proiecte importante ale UE realizate și în curs de realizare în Republica Moldova. Potrivit oficialului european, asistența este oferită în conformitate cu Strategia de Țară a Uniunii Europene pentru Republica Moldova care se bazează pe trei domenii prioritare: Dezvoltare democratică și bună guvernare; Reforma regulatoare și capacități de dezvoltare administrativă; Reducerea sărăciei și creșterea economică. Strategia include perioada anilor 2007 – 2013, cu divizare în două etape: până la 2010 și după. [...] <http://www.info-prim.md/?x=&y=29212>

- **La Chișinău a avut loc Prima Vizită a Misiunii de Evaluare a Comisiei Europene privind Liberalizarea Regimului de Vize. Serviciul de Presă al MAEIE. 03.03.2010.**

În zilele de 1-2 martie, la Chișinău s-a aflat o misiune de documentare a Comisiei Europene, care a purtat discuții exploratorii în problematica liberalizării regimului de vize cu Uniunea Europeană. Misiunea a fost organizată întru realizarea prevederilor Declarației comune adoptată la Consiliul de Cooperare RM-UE din 21 decembrie 2009. Misiunea, în componenta căreia au intrat experți din cadrul Directoratului General Relații Externe și Directoratului General Justiție, Libertate și Securitate ale Comisiei Europene, s-a informat în următoarele domenii ale dialogului cu UE privind vizele: securitatea documentelor; migrația ilegală, inclusiv readmisia; ordinea publică și securitatea; relații externe. Membrii delegației au

avut intreveneri cu conducerea MAEIE și cu reprezentanți ai tuturor instituțiilor cu atribuții în domeniul vizelor. La finalul vizitei, membrii misiunii au fost primiți de dl Vladimir Filat, Prim-ministrul Republicii Moldova, ocazie cu care au fost formulate unele concluzii preliminare. În particular, misiunea a menționat că considera posibilă lansarea dialogului privind liberalizarea regimului de vize către mijlocul lunii iunie 2010, cu condiția asigurării sprijinului statelor-membre ale UE în acest sens. De asemenea, a fost convenită structura viitorului dialog în care rolul de coordonator îi va reveni MAEIE. În linii mari, au fost specificate etapele activității pe viitor în vederea obținerii regimului de călătorii fără vize ale cetățenilor moldoveni în spațiul Uniunii Europene. <http://www.mfa.gov.md/comunicate-presa-md/479425>

- **UE cere Chisinaului Urgentarea Ritmului de Perfectare a Pasapoartelor Biometrice. Interlic. 02.03.2010.**

Misiunea Uniunii Europene de evaluare a situației pentru demararea dialogului cu Republica Moldova, privind liberalizarea regimului de vize a întreprins o vizită de documentare la Întreprinderea de Stat "CRIS "Registru" unde s-a familiarizat cu procesul de perfectare a pasapoartelor biometrice. Joannes de Ceuster, șeful Unității Aspecte Internaționale ale Migrației și Politici în domeniul vizelor, Direcția Generală Justiție, Libertate și Securitate, membru al delegației, a menționat că în condițiile în care toate statele lumii tind să asigure cetățenilor săi un nivel sporit de securitate, una dintre condițiile de bază ce va fi examinată în procesul de negocieri privind liberalizarea vizelor constă în asigurarea unui grad înalt de securitate al documentelor și pasapoartelor biometrice eliberate de țara candidat. În cursul dialogului, Dorin Recean, viceministru MTIC a comunicat că procesul de documentare al populației din Moldova a fost dezvoltat în corespundere cu cerințele europene, fiind obținut și Certificatul de corespundere, acordat de o companie franceză, autorizată în domeniul testării metodelor de securitate, recomandate de ICAO. "Sistemul de documentare în Moldova este construit în așa mod încât dispăre motivarea de falsificare a pasapoartelor", a subliniat dl Recean. Viceministrul a remarcat că în perioada 2 februarie 2008 - 2 martie 2010 pasapoarte biometrice au primit 1330 de cetățeni moldoveni, iar în cazul în care vor crește capacitățile de producere, Moldova va fi în stare să sporească ritmul de perfectare a lor. Membrii delegației au remarcat că a avut loc o sesiune extrem de informativă, rezultatele căreia vor contribui semnificativ la luarea deciziei privind liberalizarea regimului de vize. <http://www.interlic.md/2010-03-02/ue-cere-chisinaului-urgentarea-ritmului-de-perfectare-a-pasapoartelor-biometrice-14824.html>

- **Fa un pas în Uniunea Europeană! Serviciul de Presă al MAEIE. 01.03.2010.**

Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind micul trafic de frontieră a intrat în vigoare la 26 februarie. Începând cu ziua de astăzi, 1 martie 2010, solicitările privind eliberarea permiselor de mic trafic pot fi depuse la Secția consulară a Ambasadei României din Chișinău, situată pe strada Vlaicu Parcalab 39. Ulterior, după inaugurarea consulatelor românești la Balti și Cahul, cetățenii care locuiesc în zona de frontieră din sudul și nordul țării vor putea depune actele la consulatele din localitățile respective. Textul integral al Acordului privind micul trafic la frontieră poate fi accesat pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe la www.mfa.gov.md

<http://www.mfa.gov.md/comunicate-presa-md/479386>

România – Republica Moldova

- **Prim-ministrul Republicii Moldova Vlad FILAT și Prim-ministrul României Emil BOC au înmănat Astăzi Primele Permise de Mic Trafic la Frontiera. Serviciul de Presă al Guvernului. 31.03.2010.**

Premierul Emil BOC efectuează astăzi o vizită oficială în Republica Moldova. După ceremonia de întâmpinare a Premierului român de către Premierul Republicii Moldova pe Aeroportul Internațional Chișinău, delegațiile au mers la Consulatul României la Chișinău, unde au făcut declarații de presă și au înmănat primele permise de mic trafic la frontieră. În baza acestor permise, începând cu ziua de astăzi, cetățenii Republicii Moldova pot circula liber în România pe o rază de până la 50 km. Emil BOC a felicitat Guvernul de la Chișinău pentru orientarea clar stabilită spre Uniunea Europeană, menționând că drumul spre Europa este dificil, dar drepturile de care vor beneficia cetățenii Republicii Moldova merită pe deplin aceste eforturi. „România este și va fi un susținător puternic al Republicii Moldova pe calea integrării europene”, a spus Emil BOC. Premierul român a menționat că libera circulație a cetățenilor moldoveni pe teritoriul României, pe o rază de până la 50 km, este un prim pas, care, cu siguranță, va fi urmat de multe alte acțiuni realizate împreună cu Guvernul Republicii Moldova și Premierul Vlad FILAT. Emil BOC a anunțat că săptămâna viitoare la București va fi semnat Acordul cadru de finanțare dintre România și Republicii Moldova în suma de 102 mln. euro. Emil BOC și-a exprimat speranța că inaugurarea celor două consulate ale României pe teritoriul Republicii Moldova, planificată pentru luna iulie, 2010, va fi de un real ajutor cetățenilor moldoveni și români ce vor utiliza serviciile consulare. [...]

<http://gov.gov.md/md/comunicate/?nid=8180055&y=2010&m=03>

- **Săptămâna viitoare la București va fi semnat Acordul cadru de finanțare dintre România și R.Moldova în suma de 102 mln. Euro. Interlic. 31.03.2010.**

Prim-ministrul Vlad Filat a avut astăzi o întrevedere cu Emil Boc, Prim-ministru al României. La întrevedere au participat persoane oficiale din cadrul Guvernului României, membri ai delegației care îl însoțesc pe Prim-ministrul Emil Boc în vizita de astăzi la Chișinău și membri ai Guvernului R.Moldova. Emil Boc a anunțat că săptămâna viitoare la București va fi semnat Acordul cadru de finanțare dintre România și R.Moldova în suma de 102 mln. euro. Vlad Filat a spus că este foarte important ca prima tranșă din acest suport să fie accesată de R.Moldova deja în 2010. Premierul RM a pledat pentru elaborarea unei agende clare și determinarea proiectelor prioritare care urmează a fi realizate în cadrul Acordului respectiv, ce ar aduce rezultate prompte, în interesul cetățenilor Republicii Moldova. „Important este ca cetățenii să resimtă rezultatele benefice ale colaborării noastre cit mai curând”, a precizat Vlad Filat. Premierul RM a mulțumit pentru suportul financiar acordat de România R.Moldova și a dat asigurări că banii vor fi utilizați cu mare grijă. <http://www.interlic.md/2010-03-31/saptamina-viitoare-la-bucureshti-va-fi-semnat-acordul-cadru-de-finantzare-dintre-rom-nia-shi-r-moldo-15281.html>

- **Incepind cu Ziua de Astazi, cetatenii R.Moldova pot Circula Liber in Romania pe o Raza de pina la 50 km. Interlic. 31.03.2010.**

Premierul Emil Boc efectueaza astazi o vizita oficiala in R.Moldova. Dupa ceremonia de intimpinare a Premierului roman de catre Premierul R.Moldova pe Aeroportul International Chisinau, delegatiile au mers la Consulatul Romaniei la Chisinau, unde au facut declaratii de presa si au inminat primele permise de mic trafic la frontiera. In baza acestor permise, incepind cu ziua de astazi, cetatenii Republicii Moldova pot circula liber in Romania pe o raza de pina la 50 km. Emil Boc a felicitat Guvernul de la Chisinau pentru orientarea clar stabilita spre Uniunea Europeana, mentionind ca drumul spre Europa este dificil, dar drepturile de care vor beneficia cetatenii Republicii Moldova merita pe deplin aceste eforturi. „Romania este si va fi un sustinator puternic al R.Moldova pe calea integrarii europene”, a spus Emil Boc. Premierul roman a mentionat ca libera circulatie a cetatenilor moldoveni pe teritoriul Romaniei, pe o raza de pina la 50 km, este un prim pas, care, cu siguranta, va fi urmat de multe alte actiuni realizate impreuna cu Guvernul R.Moldova si Premierul Vlad Filat. Emil Boc si-a exprimat speranta ca inaugurarea celor doua consulate ale Romaniei pe teritoriul Republicii Moldova, planificata pentru luna iulie, 2010, va fi de un real ajutor cetatenilor moldoveni si romani ce vor utiliza serviciile consulare. Vlad Filat a multumit Premierului Romaniei pentru angajamentul plinar fata de Republica Moldova. Premierul Republicii Moldova a spus ca in cinci luni, de cind prima data a vorbit cu Emil Boc, au fost obtinute mai multe rezultate palpabile: semnarea Acordului privind micul trafic la frontiera, inaugurarea podului Lipcani- Radauti etc. „Cel mai important lucru pe care l-am realizat este revenirea la normalitate a relatiilor dintre Republica Moldova si Romania”, a precizat Vlad Filat. Prim-ministrul R.Moldova a spus ca intrarea in vigoare a Acordului privind micul trafic la frontiera este un pas enorm in calea liberei circulatii a cetatenilor moldoveni si se depun toate eforturile pentru ca ei sa beneficieze de tot ce inseamna libertati si valori europene, anunta Serviciul de presa al Guvernului. <http://www.interlic.md/2010-03-31/incepind-cu-ziua-de-astazi-cetatenii-r-moldova-pot-circula-liber-in-rom-nia-pe-o-raza-de-pina-la-50-15280.html>

- **Ministrul Iurie Leanca a Primit Copiile Scrisorilor de Acreditare ale Ambasadorului Roman Marius Lazurca. Serviciul de Presa la MAEIE. 30.03.2010.**

Viceprim-ministrul Iurie Leanca, Ministrul Afacerilor Externe si Integrarii Europene, a primit astazi copiile scrisorilor de acreditare ale ambasadorului Romaniei in Republica Moldova, Marius Lazurca. In cadrul discutiei, interlocutorii au apreciat inalt dialogul politic dintre tarile noastre. „Suntem intr-o relatie bilaterala activa”, a subliniat Ministrul Iurie Leanca cu referire la ascensiunea raporturilor moldo-romane. Seful diplomatiei moldovenesti a relevat eficienta vizitei delegatiei moldovenesti la Bruxelles si a evocat, in context, contributia Romaniei la buna desfasurarea Conferintei Donatorilor din 24 martie. Ministrul l-a felicitat pe Marius Lazurca cu ocazia inceputului activitatii si i-a dorit succese in dezvoltarea si aprofundarea relatiilor dintre Republica Moldova si Romania. <http://www.mfa.gov.md/comunicate-presa-md/480321>

- **Colaborare Militară mai Strânsă dintre R. Moldova și România. HotNews.md. 29.03.2010.**

Ministrul Apărării, Vitalie Marinuța efectuează zilele acestea o vizită în România, la invitația omologului său român, Gabriel Oprea. Potrivit agendei de lucru, în cadrul vizitei, cei doi miniștri ai Apărării vor semna Protocolul între ministerele de resort din R. Moldova și România privind colaborarea Forțelor Aeriene. Documentul prevede informarea reciprocă despre zborurile aeronavelor militare în spațiul aerian din apropierea frontierei dintre cele două state, schimbul de date radar cu privire la situația aeriană, acordarea reciprocă de ajutor echipajelor aeronavelor militare aflate în pericol, precum și participarea la activități comune. Pe agenda vizitei ministrului Apărării la București mai sunt programate întrevederi cu o serie de demnitari români la Ministerul de Externe, Președinția României și Parlament. Totodată, părțile vor purta discuții privind instruirea cadrelor militare ale Armatei Naționale în instituțiile militare de învățământ din România, relațiile internaționale, etc. De menționat că aceasta este prima vizită oficială în România a lui Vitalie Marinuța de la numirea în funcția de ministru al Apărării la 25 septembrie 2009. Ultima vizită oficială a unui ministru moldovean al Apărării în România a avut loc în iulie 2000. <http://hotnews.md/articles/view.hot?id=1822>

- **Mai multe Mii de Tineri din Moldova vor Studia si se vor Odihni in Romania. Info-Prin-Neo. 22.03.2010.**

Cateva mii de studenti si elevi din R. Moldova vor studia in anul de invatamant 2010-2011 in institutiile din Romania si se vor odihni in taberele de odihna de peste Prut. Decizia apartine ministrului Educatiei din R. Moldova, Leonid Bujor si ministrului Educatiei, Cercetarii, Tineretului si Sportului al Romaniei, Daniel Petru Funeriu care, la sfarsitul saptamanii trecute, au avut o intalnire de lucru la Bucuresti. Leonid Bujor a comunicat pentru Agentie ca principala tema de discutie la intalnirea de la Bucuresti a fost Protocolul de colaborare intre ambele ministere pentru anul de invatamant 2010-2011. „Noi am adus la cunostinta partii romane propunerile noastre pentru acest Protocol, iar partea romana a prezentat varianta sa. Dupa un schimb de opinii, am ajuns la concluzia comuna privind numarul de elevi si studenti care vor fi incadrati in institutiile de invatamant din Romania”, a spus ministrul. Astfel, in anul de studii 2010-2011 Romania ofera 950 de locuri de studii in institutiile preuniversitare de invatamant si 1100 de locuri in institutiile universitare, ciclul 1 unu. Totodata, in institutiile universitare, ciclul 2, vor fi oferite 50 de locuri la masterat, 25 de locuri la rezidentiat, 25 de locuri la doctorat. Ministrul Educatiei spune ca Romania mai este dispusa sa ofere 300 luni-burse pentru stagiile de perfectionare ale cadrelor didactice din R. Moldova si 200 luni-mobilitati (practica studenteasca), precum si locuri gratuite in taberele de odihna pentru 2000 de elevi si studenti moldoveni in perioada vacanțelor. Potrivit lui Leonid Bujor, partea romana a pus in discutie problema cu privire la dezvoltarea extensiunilor universitare in R. Moldova, ceea ce inseamna deschiderea in Moldova a filialelor institutiilor de invatamant superior din Romania. Aceasta propunere urmeaza a fi discutata la nivelul autoritatilor centrale moldovenesti, dupa care va fi luata decizia, a precizat ministrul. Un alt subiect sensibil discutat de sefi de educatie de la Chisinau si Bucuresti tine de recunoasterea reciproca a diplomelor. Ministrii au decis sa desemneze cate un grup de experti din fiecare parte care sa formuleze catre data de 15 aprilie cu propuneri pentru solutionarea acestei probleme. [...]

<http://www.info-prim.md/?x=&y=29588>

- **Senatorul Roman Viorel Badea îi Asteapta pe Moldoveni în Audiența la Chișinău. Info-Prim-Neo. 15.03.2010.**

La Chișinău a fost deschis primul birou parlamentar de circumscripție al Senatului de la București. Imediat după lansarea acestuia luni, 15 martie, senatorul român Viorel Badea a avut primele întrevederi cu cetățenii moldoveni. În prima lună, biroului va avea un program de trei zile pe săptămână – luni, miercuri și vineri, câte două ore pe zi, de la 10.00 și până la 12.00. În acest interval, consilierul senatorului Badea, Sergiu Boghean, va înregistra petițiile, cererile sau adresările cetățenilor moldoveni. Viorel Badea a mai spus că ulterior, în funcție de aflulul de solicitanți, programul biroului va fi modificat, astfel încât să lucreze cinci zile pe săptămână câte 8 ore. Pentru a programa o întvedere cu Viorel Badea sau pentru a depune o petiție la biroul senatorului, din str. Sfatul Țării 29, cetățenii vor putea suna la numărul de telefon 83-98-63 sau 83-98-64. Viorel Badea va veni la Chișinău o dată la 4-5 săptămâni, iar orele de audiență le va avea în zilele de vineri și sâmbătă. Toate cererile înregistrate vor fi adresate autorităților române. La Chișinău vor fi invitați și experți de la București, care să ajute la consultarea cetățenilor moldoveni. „Cred că subiectul vedetă al discuțiilor mele cu românii basarabeni vor fi legate de chestiunea redobândirii cetățeniei, de obținere a vizei sau a permisului de mic trafic. Vom colabora în acest sens cu Ambasada și Consulatul României la Chișinău, cu autoritățile Republicii Moldova la nivel local și central”, a menționat Viorel Badea la prezentarea biroului. Senatorul a mai spus că prin intermediul acestui birou de circumscripție ar vrea să încurajeze și mediul de afaceri din România să investească în Republica Moldova. „Fără un mediu de afaceri sanatos, nu cred că se vor schimba mari lucruri în Republica Moldova”, a subliniat Viorel Badea. Birouri parlamentare de circumscripție ale Senatului României urmează să fie deschise și la Cahul și Balti, imediat după deschiderea consulatelor generale ale României în aceste localități. <http://www.info-prim.md/?x=&y=29439>

- **La București s-au Desfasurat Consultări Politice între Ministerele de Externe ale Republicii Moldova și României. Serviciul de Presă al MAEIE. 06.03.2010.**

În perioada 4-5 martie 2010, la București au avut loc consultări politice interministeriale moldo-române la nivel de Viceministru – Secretar de Stat în Ministerele de Externe ale Republicii Moldova și României. Delegația moldovenească condusă de Viceministrul A. Popov, a avut întrevederi cu d-nii Bogdan Mazuru, Secretar de Stat pentru afaceri europene și Bogdan Aurescu, Secretar de Stat pentru afaceri strategice. În cadrul discuțiilor au fost abordate subiecte actuale ale relațiilor bilaterale, inclusiv consolidarea cadrului juridic și intensificarea dialogului interministerial pe domenii sectoriale prin organizarea consultărilor la nivel de experți. Referitor la procesul de avansare a relațiilor cu UE, România a reconfirmat vocația europeană a Republicii Moldova și a exprimat susținerea acțiunilor țării noastre în vederea valorificării depline a tuturor posibilităților oferite atât de Parteneriatul Estic cit și a inițiativelor și proceselor din Europa de Sud-Est la care Republica Moldova este parte: Consiliul Regional de Cooperare, SEECP, CEFTA, SECI s.a.. În contextul Acordului privind micul trafic de frontieră între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României, intrat în vigoare din 26 februarie 2010, au fost examinate cele mai eficiente mecanisme de aplicare a acestuia. Pe perioada vizitei la București, dl A. Popov, Viceministru a

avut intrevederi cu dl Estanislao de Grandes Pascal, Ambasadorul Regatului Spaniei la Bucuresti in calitate de tara care detine Presedintia UE si a participat la dejunul oferit de Ambasadorul Suediei la care au fost prezenti Ambasadori ai statelor membre UE acreditati prin cumul pentru RM. [...]

<http://www.mfa.gov.md/comunicate-presa-md/479495>

- **Basescu a Semnat Decretul de Acreditare a lui Marius Lazurca Ambasador in Republica Moldova. Interlic. 05.03.2010.**

Presedintele Traian Basescu a semnat vineri decretul de acreditare ca ambasador extraordinar si plenipotentiar in Republica Moldova a diplomatului Marius Lazurca, informeaza un comunicat al presedintiei. Diplomatul Marius Lazurca a fost audiat de comisiile de politica externa ale Parlamentului in 9 februarie, primind avizul favorabil al acestora, cu votul aproape unanim pozitiv. In audierile din Parlament, ambasadorul a prezentat o serie de proiecte concrete pe care sa le realizeze in mandatul la Chisinau, de la proiecte economice - precum infiintarea unei banci de investitii romano-moldovene - la unele culturale - infiintarea efectiva a unui institut cultural roman si a unui spatiu mediatic comun intre Romania si R. Moldova. Anuntul privind nominalizarea sa pentru postul de ambasador in capitala moldoveneasca a fost foarte bine primit la Chisinau, de unde a obtinut agreementul foarte repede. El corespunde portretului-robot al diplomatului potrivit pentru acel post, portret facut la inceputul anului, intr-un interviu, de ministrul de externe Teodor Baconschi. Diplomatul calificat pentru acest post trebuie sa aiba, insa, "o anumita anvergura intelectuala", avertiza Baconschi. "Elitele din Republica Moldova sunt foarte sensibile la aceasta dimensiune. Nu cred ca se asteapta ca interlocutorii permanent acolo la un birocrat mai mult sau mai putin cenusiu. (...) Vom cauta sa propunem o personalitate de acest tip, care sa combine sofisticarea diplomatica - e o situatie geopolitica complicata la Chisinau - cu anvergura intelectuala si cu capacitatea de a face din Ambasada Romaniei la Chisinau un punct de atractie pentru elitele locale", a spus seful diplomatiei romane. [...]

<http://www.interlic.md/2010-03-05/basescu-a-semnat-decretul-de-acreditare-a-lui-marius-lazurca-ambasador-in-republica-moldova-14896.html>

- **Autoritatile Romane vor Emite un Nou Formular Simplificat de Obtinere a Permisului de Mic Trafic la Frontiera. Info-Prim-Neo. 03.03.2010.**

Premierul Romaniei, Emil Boc, va mandata Ministerul Afacerilor Externe de la Bucuresti sa emita un nou formular simplificat de obtinere a permisului de mic trafic la frontiera. Despre aceasta Emil Boc l-a informat pe premierul moldovean Vlad Filat in cadrul unei convorbiri telefonice miercuri, 3 martie, cu referire la un comunicat de presa al guvernului de la Chisinau. Premierul roman s-a referit si la unele conditii simplificate ce ar putea facilita obtinerea permisului. La randul sau, Vlad Filat a comunicat omologului sau roman despre indicatiile pe care le-a dat in cadrul sedintei de guvern in vederea facilitarii implementarii Acordului privind micul trafic la frontiera si, in special, a procedurii de obtinere a permiselor de catre cetateni. Vlad Filat i-a mai spus lui Emil Boc, ca a mers la Sectia consulara a Ambasadei Romaniei la Chisinau pentru a se documenta la fata locului asupra situatiei. Acordul privind micul trafic de frontiera a intrat in vigoare la 26 februarie si permite titularilor permiselor de mic trafic sa

circule fara vize in statul vecin pe o distanta de pana la 50 de kilometri de la hotar. <http://www.info-prim.md/?x=&y=29222>

Ucraina – Republica Moldova

- **Moldova si Ucraina vor Valorifica Posibilitatile pentru Dezvoltarea Continua a Relatiilor Bilaterale. Serviciul de Presa al MAEIE. 29.03.2010.**

Vicepremierul Iurie Leanca, Ministrul Afacerilor Externe si Integrarii Europene, a avut la Bruxelles o intrevvedere cu Ministrul Afacerilor Externe al Ucrainei, Konstantin Griscenko. Aceasta este prima intrevvedere a celor doi oficiali, Konstantin Griscenko a fost numit in functia de ministru recent, in cadrul noului Guvern de la Kiev. In cursul intalnirii, a fost efectuata o scurta trecere in revista a stadiului actual al relatiilor dintre cele doua tari si mentionate realizările deja inregistrate. Iurie Leanca l-a informat pe omologul sau ucrainean ca o prioritate a Guvernului Republicii Moldova este dezvoltarea unor relatii reciproc avantajoase cu statele vecine. Vicepremierul a mentionat in context ca, imediat dupa venirea la putere, actualul Guvern al Moldovei a intreprins un sir de actiuni si a reusit relansarea relatiilor cu statele vecine. Cei doi oficiali au apreciat ca exista posibilitati ce urmeaza a fi valorificate pentru dezvoltarea in continuare a relatiilor bilaterale si au pledat pentru un dialog constructiv in beneficiul cetatenilor ambelor tari. <http://www.mfa.gov.md/comunicate-presa-md/480316>

- **IDIS „Viitorul”: Procesul de Demarcare a Frontierei dintre Republica Moldova si Ucraina este Excesiv de Politizat si Confuz. Interlic. 22.03.2010.**

La 8 ani dupa ratificarea Tratatului intre Republica Moldova si Ucraina, inca nu au fost definitiv stabilite frontierele dintre statele noastre, iar negocierile care s-au purtat in ultimii ani au franat resetarea relatiilor de parteneriat si de vecinatate. Desi procesul de demarcare a granitei ar fi trebuit sa fie unul tehnic, el este in prezent excesiv de politizat, dar si destul de confuz, pe alocuri, in care lipsa de comunicare si utilizarea unor fraze ambivalente au stimulat tensiuni legitime si interese politicianiste. Totodata, cazul localitatii Palanca demonstreaza ca niciuna din parti nu e dispusa sa mai faca compromisuri. Asta ca urmare a mizei urias pe plan intern, dar si al unor acorduri aplicate selectiv, dezgolind ca o hartie de turnesol slabiciunile si deficientele relatiei moldo-ucrainene. Pe agenda problemelor neclarificate mai raman insa si alte subiecte, cum este: centrala de la Dnestrovsk, portiunea de teren de la Giurgiulesti, proprietati recunoscute formal, dar blocate la modul practic de transferarea sub jurisdictia Chisinaului, precum si controlul de frontiera si vamal asupra segmentului transnistrean de frontiera moldo-ucraineană. Fiecare dintre acestea este invocata ca element al unor viitoare ori curente negocieri „la pachet”. Cert este ca si Ucraina, si RM trebuie sa evite riscul de a-si bloca relatiile strategice din cauza unor greseli de ordin tactic, escaladand spiritele in cazul unor conflicte locale. Lipsa de progrese in problemele de demarcare a frontierei ar putea ingheta cooperarea in cadrul Parteneriatului Estic, blocand aplicarea unor solutii avansate la controlul de frontiera al segmentului transnistrean, si chiar incheierea unui Acord de asociere in termeni rezonabili cu UE. Acestea sunt principalele concluzii ale studiului IDIS „Frontiera moldo-ucraineană - un test pentru suveranitatea Republicii Moldova?”, prezentat public azi, 22 martie 2010. [...]

<http://www.interlic.md/2010-03-22/idis-viitorul-procesul-de-demarcare-a-frontierei-dintre-republica-moldova-shi-ucraina-este-excesiv-d-15121.html>

Rusia – Republica Moldova

- **Vlad Filat a avut Astazi o Intrevedere cu Prim-Viceprim-Ministru al Federatiei Ruse. Interlic. 31.03.2010.**

Prim-ministrul Vlad Filat a avut astazi, 31.03.2010 o intrevvedere cu Igor Suvalov, Prim-viceprim-ministru al Federatiei Ruse, care se afla intr-o vizita in Republica Moldova. Igor Suvalov a remarcat progresele inregistrate in vederea ameliorarii situatiei legate de livrarea de vinuri moldovenesti in Federatia Rusa. In context, s-a mentionat ca 39 de fabrici din RM au primit deja certificate sanitare, in baza carora pot efectua exporturi in Rusia, iar 33 dintre ele deja fac acest lucru. Prim-viceprim-ministru al Federatiei Ruse a mentionat ca este importanta dezvoltarea cooperarii dintre cele doua tari in astfel de domenii ca umanitar, energetic, transporturi, alimentatie etc. Oficialul a spus ca Rusia asteapta proiecte concrete de la Republica Moldova. Vlad Filat a precizat ca R.Moldova este interesata de proiecte in domeniul energetic, infrastructura etc. Premierul a precizat ca pentru RM este importanta solutionarea problemelor ce tin de activitatea muncitorilor moldoveni pe teritoriul Federatiei Ruse, dar si eliminarea barierelor care exista in calea comertului. In context, Premierul a accentuat actiunile care au fost intreprinse in vederea reluarii exportului de produse vinicole moldovenesti in Federatia Rusa. Igor Suvalov a comunicat ca problema migrantilor este in atentia autoritatilor ruse si in acest an va fi elaborat un Acord, care va reglementa strict acest domeniu. Prim-viceprim-ministru al Federatiei Ruse a spus ca tara sa doreste sa solutioneze aceasta problema civilizat. Interlocutorii au facut un schimb de opinii si referitor la situatia legata de problema transnistreana. Vlad Filat a mentionat ca, in ultimele luni, Chisinaul a demonstrat ca este pentru un dialog deschis si constructiv si ca asteapta aceeaasi atitudine din partea Tiraspolului. Prim-ministrul a precizat in context ca Chisinaul a decis sa indrepte 15% din banii negociati cu partenerii de dezvoltare pentru proiecte ce vor fi implementate in regiunea transnistreana. Vlad Filat a solicitat concursul Rusiei pentru reluarea cit mai repede posibil a negocierilor privind reglementarea transnistreana. Igor Suvalov a reconfirmat adeziunea tarii sale fata de principiul unitatii teritoriale a Republicii Moldova si disponibilitatea de a contribui la identificarea unei solutii pentru problema transnistreana, anunta Serviciul de presa al Guvernului. <http://www.interlic.md/2010-03-31/vlad-filat-a-avut-astazi-o-intrevedere-cu-primviceprimministru-al-federatiei-ruse-15282.html>

- **Rusia Reia Discuțiile privind Comerțul cu R. Moldova. Politik.md. 29.03.2010.**

Prim-viceprim-ministru al Federației Ruse, Igor Șuvalov va întreprinde o vizită în R. Moldova pe data 31 martie 2010. Despre aceasta a declarat vice-ministru, ministrul Economiei al Republicii Moldova Valeriu Lazăr, pentru publicația rusă RBK, confirmând că Șuvalov va vizita Moldova în cadrul unui tur prin țările CSI, în calitate de președinte al Consiliului Economic al CSI, Coordonator Național al Federației Ruse pentru țările CSI, pentru a discuta revitalizarea procesele de integrare în cadrul CSI. După vizita sa în Republica Moldova Șuvalov va vizita Ucraina și Belarus. După cum a menționat Valeriu Lazăr, Șuvalov, în cadrul întâlnirii cu autoritățile din Moldova va prezenta poziția Rusiei cu

privire la viitorul CSI, dezvoltarea și domeniile prioritare de cooperare în cadrul Comunității. Printre problemele discutate vor fi și dezvoltarea relațiilor bilaterale moldo-ruse, perspectivele extinderii cooperării comerciale și economice între ambele țări. Lazăr a reamintit că la ultima ședință, a 45-a, a Consiliului Economic al CSI și Forumul liderilor de afaceri din țările CSI, de pe 5 martie curent, desfășurat la Moscova, Șuvalov a prezentat prioritățile Rusiei privind viitorul CSI, și cuvântul-cheie din discursul său a fost “integrare”. Valeriu Lazăr a subliniat faptul că Rusia a stabilit un obiectiv de a face din CSI o structură atractivă pentru toți participanții, care să le permită diversificarea și integrarea la mai multe nivele, în conformitate cu prioritățile naționale de dezvoltare.
<http://www.politik.md/?view=articlefull&viewarticle=3151>

• **La Moscova au Avut loc Consultari Interministeriale moldo-ruse. Serviciul de Presa al MAEIE. 11.03.2010.**

La 9-10 martie, Viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Andrei Popov, a întreprins o vizită de lucru la Moscova, în cadrul căreia a participat la consultări interministeriale moldo-ruse cu Grigorii Karasin, Secretar de Stat, Viceministrul Afacerilor Externe al Federației Ruse. Agenda vizitei a inclus, de asemenea, întreveneri cu vicepresedintele Consiliului de Securitate Iurii Zubakov, Presedintele Comisiei Dumei de Stat pentru relațiile cu statele CSI, Alexei Ostrovskii, și cu Presedintele Comitetului Executiv al CSI, Serghei Lebedev. Viceministrul Andrei Popov a dialogat, totodată, cu ambasadorii țărilor străine acreditate prin cumul în Republica Moldova, cu reședința la Moscova. Discuțiile cu oficialitățile ruse s-au axat pe un spectru larg de subiecte actuale de pe agenda relațiilor bilaterale. Accentul a fost pus pe intensificarea contactelor la diferite nivele, procesul de reglementare a conflictului transnistrean, dinamizarea cooperării în domeniile comercial-economic și umanitar. Apreciind dinamica pozitivă a contactelor bilaterale la nivel politic și au subliniat necesitatea continuării acestora prin realizarea unor vizite reciproce. A fost confirmată, în acest context, disponibilitatea participării Presedintelui interimar al Republicii Moldova la reuniunea informală a Presedintilor statelor membre ale CSI de la Moscova, la 8-9 mai, precum și a șefului diplomatiei moldovenești la reuniunea Consiliului Ministrilor Afacerilor Externe CSI, care va avea loc în capitala rusă, la 26 martie. În contextul contactelor bilaterale la nivel înalt se înscrie și vizita la Chișinău a Prim-vicepremierului rus Igor Șuvalov, preconizată la finele lunii martie. [...]

<http://www.mfa.gov.md/comunicate-presa-md/479532>

• **Acuzatii la adresa Rusiei de Ziua Memoriei la Chișinău. Info-Prim-Neo. 02.03.2010.**

Războiul de pe Nistru nu s-a încheiat. Acesta s-a transformat într-un conflict care mai continuă și astăzi. Declarații în acest au făcut primele persoane în stat, la monumentul „Maica îndurerată”, marți, 2 martie, de Ziua Memoriei. „Cei 20 de ani de independență ai Republicii Moldova au demonstrat că lupta încă mai continuă. Pe de o parte este angajamentul de retragere a armatei, iar pe de altă parte suntem martorii sustinerii autoproclamatei republici transnistrene și înarmarea acesteia”, a declarat spicherul Mihai Ghimpu, presedinte interimar al Republicii Moldova. „Noi însă avem drumul nostru. Anevoios, dar sunt convins că vom construi un drum spre binele cetățeanului. Alta cale nu există. Tare mi-aș dori ca acel

imperiu care ne-a ingenuncheat acum 200 de ani, sa recunoasca faptul ca acesti cetateni au patimit pentru apararea pamantului lor”, a mai spus Mihai Ghimpu. Presedintele parlamentului a mai declarat ca Republica Moldova nu are astazi o viata decenta din cauza razboiului si ca regiunea transnistreana fura bugetul national, pentru ca este o zona necontrolata. Prim-ministrul Vlad Filat a declarat ca a venit timpul ca acest conflict sa fie solutionat prin actiuni concrete si nu prin declaratii false. Primul presedinte al Republicii Moldova, Mircea Snegur, le-a multumit participantilor la razboi pentru ca au fost responsabili si au tinut piept „banditilor veniti din Rusia si separatistilor locali”. „Ziua de 2 martie nu a fost aleasa intamplator. Atunci ONU a votat pentru admiterea Republicii Moldova in comunitatea sa, ceea ce de fapt insemna recunoasterea independentei si statalitatii Republicii Moldova in granitele ei istorice”, a declarat Mircea Snegur. Oficialii prezenti la manifestare au spus ca exista destule dovezi despre implicarea Federatiei Ruse in izbucnirea conflictului armat de pe Nistru in martie 1992. [...] <http://www.info-prim.md/?x=&y=29189>

SUA – Republica Moldova

- **Hillary Clinton Reafirmă Sprijinul SUA pentru Reformele în Moldova. Radio Free Europe/Radio Liberty. 25.03.2010.**

Secretarul de Stat american Hillary Clinton a adresat un mesaj cu ocazia Sedintei Grupului Consultativ – Forumul „Parteneriat pentru Moldova” de la Bruxelles. In mesaj șefa diplomației americane mulțumește premierului Vlad Filat pentru invitatia de a participa la sedinta Grupului consultative al donatorilor pentru Republica Moldova. Potrivit unui comunicat al serviciului de presă al guvernului, Hillary Clinton a precizat că salută „aceasta initiativa a UE si Bancii Mondiale in incercarea noastra de a sustine Moldova in aceasta perioada de relansare economica. Statele Unite se angajeaza sa sustina liderii Republicii Moldova in implementarea reformelor democratice si relansarea economica, menite sa ridice nivelul de trai al tuturor cetatenilor Republicii Moldova. In acelasi timp, indemn donatorii sa profite de aceasta oportunitate si sa ajute Moldova in dezvoltarea acesteia. Va doresc succes si astept cu nerabdare sa conlucram”.

<http://politicom.moldova.org/news/hillary-clinton-reafirma-sprijnul-sua-pentru-reformele-in-moldova-207574-rom.html>

Conflictul Transnistrean

- **Camera de Comerț Americana din Moldova s-a Intalnit cu Oamenii de Afaceri din Transnistria. Interlic. 24.03.2010.**

Camera de Comerț Americana din Moldova (AmCham Moldova) a vizitat pentru prima data Transnistria. Dialogul dintre AmCham Moldova si Lions Club din Transnistria a inceput odata cu lansarea de catre AmCham Moldova a proiectului „Products of Moldova”, unele companii ce fac parte din organizatia din stanga Nistrului fiind incluse in catalogul lansat la inceputul acestui an. Ulterior, AmCham a primit invitatia de a participa la sedinta membrilor Lions Club, ce a avut loc la Tiraspol. In acest context, atat membrii AmCham Moldova, cat si membrii Lions Club au avut oportunitatea de a face cunostinta cu directiile de activitate, precum si cu principiile si valorile care stau la baza acestor doua asociatii. „Dorim

ca valorile AmCham Moldova sa fie promovate si in partea stanga a Nistrului, in special prin lansarea unui dialog cu companiile din Transnistria care au corespuns criteriilor de participare in cadrul priectului „Products of Moldova”. [...]

<http://www.interlic.md/2010-03-23/camera-de-comertz-americana-din-moldova-sa-int-lnit-cu-oamenii-de-afaceri-din-transnistria-15132.html>

• **Ziarul de Iasi: De la Tiraspol Sosesc Vesti Ingrijoratoare. Politik.md. 24.03.2010.**

Reglementarea diferendului transnistrean reprezinta un adevarat test pentru autoritatile democratice si pro-europene de la Chisinau, in conditiile promovarii de catre adeptii "identitatii moldovenesti" a unor actiuni ample de combatere a „oricaror incercari de "romanizare fortata" a moldovenilor din Transnistria si Republica Moldova, scrie publicatia „Ziarul de Iasi”. Miscarea politica "Uniunea Moldovenilor din Transnistria" (UMT), creata in 1993 si condusa de Valerian Tulgara, un apropiat al liderului separatist Igor Smirnov, isi propune "pastrarea natiunii moldovenesti si a limbii moldovenesti scrisa cu caractere chirilice". Foarte activa si pe plan cultural, UMT a initiat, in ultimii ani, actiuni ample pentru protejarea identitatii moldovenesti si a "mostenirii rezistentei istorice impotriva fascistilor romani".... Pe aceasta linie se inscrie si apropiata inaugurare a unui Centru al culturii moldovenesti in cadrul Universitatii din Tiraspol, destinat sa coordoneze dezvoltarea culturii si limbii moldovenesti in institutiile de invatamant din Transnistria”. Valerian Tulgara, precizeaza Ziarul de Iasi, a solicitat anii trecuti, chiar recunoasterea independentei Republicii Moldovenesti Nistrene (RMN), sustinand ca "trebuie sa fie minimalizate oricare implicari ale Occidentului in politica Moldovei si in procesul de reglementare transnistreana. [...]

<http://www.politik.md/?view=articlefull&viewarticle=3122>

• **Votarea Prealabilă în Transnistria, 23-24 martie. Politik.md. 23.03.2010.**

În perioada 23-24 martie la birourile electorale teritoriale din Transnistria, cetățenii cu drept de vot își pot exprima prealabil opțiunea lor pentru alegerea deputaților consiliilor locale, în cadrul scrutinului preconizat pentru duminică, 28 martie. La această votare pot participa transnistrenii care în ziua alegerilor se vor afla în afara regiunii. Anunțul a fost făcut public de către președintele CEC a autoproclamatei Republica Moldovenească Nistreană, Piotr Denisenco, în cadrul unei conferințe de presă la Tiraspol. „Au fost înregistrați peste 640 de candidați. În medie, pentru un mandat de consilier vor lupta de la unu la opt candidați. Printre ei se numără și candidați care vor să devină deputați pentru al doilea și al treilea mandat. Un grup de candidați la funcțiile de deputat îl constituie reprezentanții întreprinderilor mici și mijlocii. Prezența la urne în Transnistria ar putea fi de 35%”, consideră Denisenco. Alegătorii transnistreni vor trebui să aleagă 323 de deputați din consiliile orașenești și raionale. Alegerile se desfășoară după circumscriptiile uninominale și vor fi declarate valide dacă la urne se vor prezenta cel puțin 25% din alegători. Alegerile locale vor fi supravegheate de observatori internaționali din Rusia, Osetia de Sud, Anhazia, Nagorno Karabah și din Găgăuzia. La Tighina, odată cu alegerile locale, se va desfășura și un referendum local pentru instalarea unui monument generalului rus Alexandr Lebedi.

- **Viceministrul Andrei Popov a discutat la Viena Reglementarea Transnistreana. Serviciul de Presa al MAEIE. 19.03.2010.**

În perioada 18 – 19 martie curent, dl Andrei Popov, Viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, a purtat o serie de consultări cu factori decizionali din cadrul OSCE. Au avut loc întreveneri cu dl Kairat Abdrahmanov, Ambasadorul Kazahstanului, țara care în prezent exercită Presedinția OSCE, Secretarul General al OSCE dl Marc Perrin de Brichambaut, precum și cu reprezentantul viitoarei Presedinții a OSCE – Ambasadorul Lituaniei dl Renatas Norkus. De asemenea, oficialul moldovean a avut întreveneri cu Ambasadorii Marii Britanii, Federației Ruse, SUA, Franței, României, Suediei, Poloniei, acreditați pe lângă OSCE. În cadrul discuțiilor, Viceministrul Popov a informat interlocutorii despre situația politică din Republica Moldova și eforturile autorităților moldovenesti vizând promovarea reformelor structurale și dinamizarea procesului de integrare a țării în Uniunea Europeană. De asemenea, factorii diplomatici de la Viena au fost familiarizați cu prioritățile de politică externă și eforturile Guvernului de la Chișinău vizând promovarea procesului de soluționare a conflictului transnistrean și reintegrarea țării. În acest context, partenerii externi au fost informați despre situația actuală în regiune și abordarea autorităților moldovenesti vizând reglementarea transnistreană, axată pe principiile universale recunoscute ale dreptului internațional și interesele cetățenilor de pe ambele maluri ale Nistrului. Discuțiile purtate au scos în evidență sprijinul ferm al partenerilor externi pentru reluarea, pe parcursul anului 2010, a negocierilor oficiale în formatul „5+2”. De asemenea, a fost salutăta relansarea activității grupurilor de lucru privind măsurile de consolidare a încrederii, precum și a fost încurajată promovarea altor acțiuni menite să intensifice interacțiunea între cele două maluri ale Nistrului. Factorii relevanți din cadrul OSCE au reconfirmat sprijinul ferm pentru soluționarea conflictului transnistrean în baza suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova. <http://www.mfa.gov.md/comunicate-presa-md/479629>

- **Tratament Inuman în Instituțiile de Detenție din Regiunea Transnistreana. Info-Prim-Neo. 16.03.2010.**

Asociația „Promo-LEX” semnalează un nou caz de tratament inuman în instituțiile de detenție din Tiraspol. Este vorba despre starea gravă de sănătate a unui detinut de 34 de ani, provocată de o grevă a foamei pe care a ținut-o 45 de zile. Conducerea penitenciarului nr. 3 din Tiraspol nu răspunde cerințelor rudelor și societății civile, iar tânărul deja și-a luat rămas bun de la apropiați. Juristul asociației „Promo-LEX”, Alexandru Zubco a zis că acesta este un caz repetat de grevă a foamei, în semn de protest față de condițiile inumane de detenție și tortura la care sunt supuși detinuții. Alexandru Zubco spune că autoritățile de la Tiraspol nu au dat curs solicitării asociației ca tânărul să fie izolat într-o altă încăperă și să fie tratat cu medicamente, în condițiile când acesta are stări de ameteală și își pierde deseori echilibrul. „Rudele ne-au informat că în prezent victima se află într-o stare foarte gravă și că băiatul lor și-a luat deja rămas bun de la ei, pentru că nu mai rezistă”, spune juristul. Potrivit lui, bărbatul de 34 de ani, originar din Țighina, se află în detenția organelor de la Tiraspol deja timp de un an. El a fost reținut de colaboratorii ministerului de securitate al autorităților separatiste fiind banuit de escrocherie în proporții deosebit de mari. [...] <http://www.info-prim.md/?x=&y=29447>

- **Negocierile Oficiale pentru Solutionarea Problemei Transnistrene vor fi Reluate in 2010, dupa o Pauza de 4 ani. Info-Prim-Neo. 04.03.2010.**

Negocierile oficiale in formatul 5+2 pentru solutionarea conflictului transnistrean vor fi reluate in decursul acestui an. Este un angajament asumat la ultima reuniune informala, care a avut loc la Viena, la 1 si 2 martie. "Am convenit sa trecem de la intruniri neformale la intruniri oficiale in cadrul acestui format, lucru care nu s-a mai intamplat din 2006", a spus joi, 4 martie, la un briefing vicepremierul pe probleme de reintegrare, Victor Osipov. Potrivit lui, participantii la reuniune au convenit sa confere un caracter periodic intrunirilor in format 5+2, nu mai rar decat o data la 3 luni. "In acest an vom avea cel putin 4 asemenea reuniuni. Dupa cea care a fost la Viena, va urma una la sfarsitul lunii mai, la Astana, apoi alte doua in iulie si in octombrie. Dar sunt programari preliminare, care pot fi modificate in functie de necesitati si agenda", a spus vicepremierul. O alta intelegere atinsa la Viena este ca agenda reuniunilor sa contina cel putin o problema, solutionarea careia este asteptata de populatie. Partile implicate in negocieri s-au angajat sa nu intre in polemici atunci cand vor stabili agenda reuniunilor. "Chisinaul si Tiraspolul vor putea propune cate o tema pentru discutie fara ca cealalta parte sa o impiedice sa faca acest lucru", a explicat Victor Osipov. Reuniunea informala de la Viena, in format 5+2, este prima desfasurata de cand Kazahstanul a preluat presedentia OSCE. [...]

<http://www.info-prim.md/?x=&y=29248>

- **Victor Catan: Prin Razboiul de pe Nistru Fortele pro-imperiale si-au Dorit Ingenuncherea Republicii Moldova. Info-Prim-Neo. 02.03.2010.**

„S-a facut tot posibilul pentru a evita razboiul de peste Nistru, dar fortele pro-imperiale si-au dorit ingenuncherea Republicii Moldova”, a declarat ministrul de interne, Victor Catan, intr-o emisiune la postul public de televiziune, dedicata conflictului armat din 1992. „Tin minte foarte bine ca, atat presedintele republicii, Mircea Snegur, cat si presedintele parlamentului, Alexandru Mosanu, au facut tot posibilul ca sa nu izbucneasca acest conflict. Fortele ostile au organizat acest razboi pentru acapararea teritoriului din stanga Nistrului, pentru a-i face pe oameni sa se dezica de limba si de independenta”, a subliniat ministrul. Victor Catan, care in acea perioada era prim-viceministru de interne, a utilizat formula de „acte de terorism” pentru a descrie ocuparea de catre separatisti a comisarariatelor de politie, dar si „nimicirea” de catre acestia a „persoanelor care vorbeau in limba romana sau moldoveneasca”. „Presedintele Federatiei Ruse, Boris Eltin, a fost cel care a dat comanda sa fie oprite focurile. Ce inseamna aceasta? Oare numai de separatisti era dus acest razboi sau de catre Federatia Rusa?”, a intrebat ministrul. Printr-o hotarare adoptata de parlament, ziua de 2 martie a fost numita Ziua Memoriei - Ziua de comemorare a celor cazuti in conflictul armat pentru apararea integritatii si independentii Republicii Moldova si a victimelor acestui conflict. Potrivit Ministerului Afacerilor Interne, 29 de mii de combatanti au mers atunci sa-si apere neamul, 286 de persoane au decedat, iar 289 au ramas invalizi.

<http://www.info-prim.md/?x=&y=29182>

• **Valeriu Muravschi: Conflictul Transnistrean a Blocat Apropierea Republicii Moldova de Uniunea Europeana. Info-Prim-Neo. 02.03.2010.**

„Conflictul transnistrean a blocat apropierea Republicii Moldova de Uniunea Europeana. Aceasta problema va cantari mult atunci cand europenii vor trebui sa ia o decizie in privinta Republicii Moldova”. Declaratia ii apartine ex-premierului Republicii Moldova, Valeriu Muravschi. Valeriu Muravschi spune ca astazi, la 18 ani de la izbucnirea conflictului armat de pe Nistru, este mai usor sa judecam despre pasii intreprinsi de fostele guvernari de la Chisinau. „Guvernul pe care am avut onoarea sa il conduc (1991-1992 – n.r.), a incercat sa propuna parlamentului unele solutii. Este vorba despre adoptarea Legii referitor la reforma administratiei publice locale, care ar fi largit drepturile si responsabilitatile administratiilor publice locale, inclusiv celor din Transnistria. Am mai propus si crearea unei zone economice libere in conditiile in care noi pierdeam controlul asupra teritoriului respectiv”, a mentionat Valeriu Muravschi. Fostul premier spune ca in timp ce Chisinaul cauta solutii, separatistii de la Tiraspol blocau comisaratele de politie de pe teritoriul transnistrean. „Eu nu cred ca, daca am fi intreprins alte masuri la acel timp, situatia s-ar fi schimbat. Spun astfel pentru ca trebuie sa pornim de la un lucru care pe parcurs a devenit si mai clar: interesul geopolitic al Federatiei Ruse pentru acest teritoriu a fost semnificativ si asta ne-au aratat-o anii”, a mentionat fostul sef al executivului. Potrivit lui Muravschi, evitarea diferendului nu a fost posibila pentru ca atunci cand Republica Moldova si-a dorit independenta, regiunea transnistreana, unde la acel moment domina ideologia comunista, tindea inapoi spre URSS. [...] <http://www.info-prim.md/?x=&y=29176>

OPINII, COMENTARII, INTERVIURI

1. Interviu cu Andrei Popov: „Integrarea europeană și cooperarea în CSI sunt deziderate compatibile, dacă nu chiar complementare”. Radio Europa Liberă. 09.03.2010.

Vice-ministrul de externe Andrei Popov: Avansarea pe calea integrării europene nu este percepută de interlocutorii de la Moscova drept o politică anti-rusească

Europa Liberă: Care chestiuni sunt prioritare în dialogul moldo-rus?

Andrei Popov: „Prioritar este să intensificăm dialogul. Comunicarea directă și deschisă, cum se cuvine între partenerii care se respectă și își construiesc relațiile de parteneriat în baza principiului egalității suverane.”

Europa Liberă: Ce presupune intensificarea dialogului moldo-rus?

Andrei Popov: „Presupune valorificarea înțelegerilor de a avea mai multe întâlniri la nivelul conducătorilor ambelor state. Există decizia ministrului de externe Iurie Leancă de a participa la reuniunea ministerială a CSI de la 26 martie, prilej cu care va avea și discuții cu omologul său rus Serghei Lavrov. Există decizia președintelui interimar, domnul Mihai Ghimpu să participe la reuniunea neformală a conducătorilor CSI, de la 8-9 mai de la Moscova. Se discută despre vizita viceprim-ministrului Victor Osipov, responsabil pe problemele reintegrării, eventual chiar în următoarele

săptămâni la Moscova, pentru o rundă de consultări cu factori de decizie, responsabili de problematica transnistreană, precum discutăm și despre organizarea, în viitorul apropiat, al vizitei primului ministru al Republicii Moldova Vlad Filat la Moscova.”

Europa Liberă: *Bănuiesc eu că problema transnistreană a ocupat un loc aparte în aceste discuții, de asemenea și securitatea în regiune.*

Andrei Popov: „Cu siguranță. Toate discuțiile au vizat problematica transnistreană și intensificarea cooperării, implicării Rusiei, împreună cu alți actori în cadrul formatului 5+2, în vederea reluării formale a negocierilor în acest format, precum și susținerea acordată de Federația Rusă, contactelor directe, care au loc între responsabili politici din Chișinău și Tiraspol, importanța reluării activității grupurilor de lucru, consolidarea și avansarea măsurilor de încredere. Am stăruit pe aceste aspecte, încercând să împărtășesc argumentele în susținerea noii abordări a Chișinăului vis-a-vis de reglementarea transnistreană. Să arăt că este o abordare serioasă, responsabilă și trebuie tratată ca atare și că suntem în așteptarea unor gesturi de răspuns și din partea Tiraspolului. Și am încurajat Federația Rusă să folosească canalele de comunicare, pentru a face acest dialog cât mai productiv, ca să eliminăm barierele, care au fost ridicate în comunicarea între oameni de pe ambele maluri ale Nistrului. Să putem avansa în reluarea legăturilor și implicarea companiilor transnistrene în activitățile comercial-economice, inclusiv cu Uniunea Europeană.”

Europa Liberă: *Domnule Popov, ați abordat cumva și problema ce ține de amplasarea scutului antirachetă în România? Pe teritoriul României?*

Andrei Popov: „Tangențial. Cred că într-o frază acest subiect a fost discutat. Nu am adus nici un element nou, adițional la această poziție oficială a Guvernului Republicii Moldova. Am discutat mai multe subiecte regionale.”

Europa Liberă: *Nu pot să cred că nu ați vorbit și despre relația moldo-română, totuși.*

Andrei Popov: „Sigur. Noi am stăruit și este un obiectiv al politicii externe a Republicii Moldova – promovarea unor relații de bună vecinătate și parteneriat strategic cu România și cu Ucraina. Și am discutat despre importanța, ca relația privilegiată, pe care Republica Moldova o are cu vecinii săi, să nu fie tratată ca îndreptată împotriva altui stat, în cazul de față împotriva Rusiei. Am vorbit despre necesitatea, ca să folosim comunitatea pe care o avem cu România ca o platformă, pe care să construim o relație apropiată. România este singurul vecin membru UE al Republicii Moldova. Poate să ne ajute atât în planul transferării experienței acumulate în procesul de integrare europeană, cât și să ajute la focalizarea atenției Uniunii Europene pe problematica Republicii Moldova. Este un interes absolut evident al Republicii Moldova să profite, să valorifice această relație. Un stat ca Republica Moldova este obligat să promoveze o politică externă echilibrată, chibzuită, avansând la maxim interesele sale naționale. Iar relațiile de bună vecinătate cu singurii doi vecini țin de planul imperativelor absolute de politică externă, pe care le promovăm.”

Europa Liberă: Ați găsit interesată Moscova de parcursul european al Moldovei?

Andrei Popov: „Am stăruit și voi stăruir pe importanța avansării pe calea integrării europene. Un obiectiv absolut al politicii interne și externe, dar faptul că această politică este convergentă cu dezideratul edificării unei relații de parteneriat privilegiat și nici de cum nu poate fi perceput, sau tratat ca o politică antirusească. Este o abordare greșită și mă bucur să împărtășesc impresia, că am găsit, în comunicarea cu interlocutorii ruși, înțelegere pe această abordare. Nu putem vorbi despre un joc de sub mână: cu cât mai aproape suntem de Uniunea Europeană, cu cât mai ostili și mai departe suntem de Rusia. Există suficient teren și bun simț ca aceste obiective să fie convergente. În spațiul CSI vorbim despre o cooperare mai eficientă, despre valorificarea tuturor oportunităților. În cazul relațiilor cu Uniunea Europeană vorbim despre integrare și despre obiectivul avansării Republicii Moldova pe acest drum. Sunt deziderate de politică externe perfect compatibile și convergente, dacă nu chiar complementare.”

Europa Liberă: Care ar fi temerile, pe care le-ar avea Moscova în relația cu Republica Moldova?

Andrei Popov: „Pe noi ne interesează să construim o comunicare directă.”

Europa Liberă: Iar pe ei?

Andrei Popov: „Cred că e un interes reciproc, pentru ca Republica Moldova și Rusia să aibă o relație de parteneriat previzibil. Și, sigur, atunci când se ajunge la înțelegeri, ele să fie realiste și realizabile. Nu avem nevoie de documente de dragul documentelor. Orice înțelegere, orice acord la care ajungem, el trebuie să fie din nou realist și să avem siguranță că îl putem realiza. De aceea ne mișcăm cu chibzuință la fiecare pas, cântărind consecințele oricărei inițiative sau acțiuni și iarăși, cred că este o politică responsabilă și cred că și partenerii din Federația Rusă sunt interesați ca Republica Moldova, într-adevăr, să devină un partener previzibil – să promită poate mai puțin, dar atunci când ajunge la un acord, să existe siguranța că este un acord cântărit, care poate fi susținut și promovat.”

2. „Republica Moldova poate exemplifica avantajele Parteneriatului Estic”. Radio Europa Liberă. 09.03.2010.

Comisarul pentru extindere Stefan Fuele: „Parteneriatul este o cale de a-ți alinia economia, finanțele, administrația cu o mare parte din legislația UE”

Într-un interviu acordat în exclusivitate Europei Libere, Comisarul european pentru extindere și relațiile cu vecinii, Stefan Fuele a lăudat guvernul Moldovei pentru reformele instituționale și a explicat cum pot beneficia moldovenii de programul „Parteneriatului Estic”.

Comisarul european Stefan Fuele a spus în interviul acordat Europei Libere că după Ucraina, Moldova este a doua țară dintre cele șase ale Parteneriatului Estic cu care Bruxelles-ul a început negocierea unui acord de asociere, la 12 ianuarie. Comisarul Fule a spus că speră ca foarte curând să înceapă negocierea unui acord „aprofundat și comprehensiv” de comerț-liber cu Moldova. El a mai spus că Moldova este foarte activă în programul edificării instituțiilor de care are nevoie pentru a se apropia de Uniunea

Europeană, dar și în diferite proiecte multilaterale din Parteneriatul Estic, de la controlul frontierelor la protecția mediului și până la buna gospodărire a energiei.

Moldova, a mai spus Comisarul european, este un foarte bun exemplu că o țară cu un guvern pro-european poate fi activă și poate obține foarte multe de la Parteneriatul Estic. Fuele a spus că în curînd, guvernul moldovean va beneficia de ajutorul permanent al unui grup de nouă experți de la Uniunea Europeană, și a adăugat că țările Uniunii au oferit nu mai puțin de 250 de candidați pentru acest grup restrâns.

În amplul său interviu cu corespondentul nostru la Bruxelles Ahto Lobkajas, Comisarul european s-a ferit să atingă subiectul unei posibile transformări a țărilor din Parteneriatul Estic în țări candidate la aderare. Stefan Fuele a insistat însă că programul poate aduce țărilor beneficiare avantaje foarte mari. Comisarul european a spus că pe termen lung, vecinii estici ai UE ar putea deveni membri în Spațiul Economic European (cum sunt în prezent Norvegia sau Islanda). „Parteneriatul – a explicat Fuele – este o cale de a-ți alinia economia, finanțele, administrația cu o mare parte din legislația Uniunii Europene, fără să fi membru în Uniunea Europeană.”

În privința liberalizării vizelor, Stefan Fuele a spus că Georgia a încheiat deja discuțiile tehnice cu Comisia Europeană, și acordul de readmitere și de facilitare a vizelor ar putea fi trimis în curînd spre aprobare Consiliului European și Parlamentului European. Discuțiile cu Ucraina au început deja, și urmează să înceapă și cele cu Moldova.

Întrebat dacă integrarea europeană a fostelor republici sovietice nu ar putea stârni animozitatea Rusiei, cehul Stefan Fuele a spus că această problemă s-a pus odată și la Praga. Stefan Fuele a spus că pe vremea când Cehia se pergătea să adere la NATO și Uniunea Europeană, mulți îi spuneau că va avea de ales între Moscova și Bruxelles. Dar răspunsul cehilor a fost că nu doresc să fie puși în fața unei asemenea alegeri.

Pe de altă parte, a spus Fuele într-o aluzie la relațiile ruso-georgiene, modificarea prin forță a frontierelor la începutul secolului XXI este inacceptabilă.

3. Keith Shannon: „Priviți spre viitor, nu spre trecut”. Jurnal.md. 19.03.2010.

Interviu cu Excelența Sa, dl Keith Shannon, ambasador al Marii Britanii în Republica Moldova

Actualul ambasador al Marii Britanii în R. Moldova, Keith Shannon, a preluat postul cu câteva zile înainte de evenimentele din aprilie 2009. A înțeles imediat că îl așteaptă provocări mari în țara noastră, care, de altfel, i-a plăcut chiar din prima vizită. Keith Shannon s-a înrolat în serviciul diplomatic britanic în 1988, după ce și-a luat diploma în Istorie Modernă și Relații Internaționale. A ocupat mai multe funcții în cadrul Ministerului de Afaceri Externe al Marii Britanii și și-a reprezentat cu succes țara în Mozambic, Franța și Lituania înainte de a veni în R. Moldova.

Binevoitor și sociabil, domnul ambasador ne-a povestit atât despre activitatea oficială pe teritoriul țării noastre, dar și despre lucrurile care îl pasionează în timpul liber, mâncarea moldovenească, arta și călătoriile.

Jurnal: Vă mai amintiți prima vizită în R. Moldova? Care a fost impresia dvs. despre țara noastră?

Keith Shannon: Am preluat postul de ambasador al Marii Britanii în Moldova la 1 aprilie 2009, dar am vizitat Chișinăul cu un an mai devreme, în iulie 2008, pe când ocupam funcția de șef adjunct al Misiunii la Ambasada Marii Britanii din Lituania. Despre Chișinău m-am gândit atunci că este un oraș excepțional de verde, cu multe parcuri și copaci de-a lungul străzilor. Ceea ce s-a întâmplat pe unele străzi imediat după sosirea mea aici, în aprilie anul trecut, a fost destul de șocant, dar acele evenimente au subliniat seriozitatea provocărilor care mă așteptau.

Jurnal: Îmi dau seama că zilnic aveți un program încărcat, orice s-ar întâmpla...

Keith Shannon: O parte esențială a muncii mele constă în urmărirea situației politice locale. Cele două scrutine parlamentare, alegerile președintelui republicii, o schimbare de guvern și începutul negocierilor dintre R. Moldova și Uniunea Europeană pentru un acord de asociere au fost evenimentele care s-au întâmplat de când sunt eu aici; am fost destul de ocupat.

Am remarcat o creștere încurajatoare a numărului de companii britanice, interesate să facă afaceri aici. Îmi fac timp întotdeauna să mă întâlnesc cu businessmanii britanici care s-au stabilit în R. Moldova sau vin în vizită, pentru a le oferi părerea mea despre ce se întâmplă, dar și pentru a învăța din experiența lor. Mă întâlnesc și cu reprezentanți ai organizațiilor britanice non-guvernamentale. Unii dintre aceștia desfășoară activități de caritate aici de mai bine de zece ani. Relația dintre țările noastre nu se reduce doar la relația dintre guverne. Diversitatea și profunzimea relațiilor dintre oameni crește în permanență.

Jurnal: Într-un interviu anterior, ați menționat că urmăriți cu atenție evoluția conflictelor de pe mapamond? Care ar fi soluția în cazul Transnistriei?

Keith Shannon: Prima mea misiune în calitate de diplomat britanic a fost în Mozambic, în perioada 1991–1994. Am ajuns acolo spre sfârșitul războiului civil, în timpul păcii și al primelor alegeri democratice. Era foarte plăcut să fii implicat într-un proces de succes de acest fel. Eu mă ocupam de demobilizarea foștilor combatanți și de reintegrarea lor în societate. Mulți dintre soldați erau de aproximativ aceeași vârstă ca mine, între 20 și 25 de ani. Îmi era ușor să vorbesc cu ei, dar experiența noastră de viață era izbitor de diferită.

La această etapă, cred că ar fi mai corect să descriem Transnistria ca un aranjament prelungit decât un conflict înghețat. Poziția Marii Britanii este una foarte simplă și directă. Susținem cadrul de negocieri creat deja în varianta 5+2 și cred că ar trebui să se ajungă la anumite înțelegeri în acest format. Cei

implicați în negocieri ar trebui să privească spre viitor, nu spre trecut; ar trebui să se concentreze pe multitudinea de lucruri care îi unesc, nu pe cele câteva care îi despart.

Jurnal: Ce părere aveți despre intenția actualiei guvernări de a modifica Constituția R. Moldova?

Keith Shannon: Nu cred că sunt persoana indicată pentru a da un răspuns la această întrebare. Regatul Unit nu are o constituție scrisă, în sensul că nu există un singur document scris. Și totuși, unele aspecte ale regimului constituțional din Marea Britanie pot fi de interes aici. Cel mai potrivit ar fi să solicitați o consultanță de specialitate cu privire la Constituția Republicii Moldova membrilor Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei. Dar, în cele din urmă, decizia aparține R. Moldova.

Este firesc ca oamenii să aibă poziții diferite privind o constituție. Am studiat istoria la universitate și îmi amintesc că un fost judecător al Curții Supreme de Justiție a SUA, Oliver Wendell Holmes, a spus o dată că „o constituție e făcută pentru oamenii care au păreri fundamentale diferite”. Avea dreptate. Politica constă în dezacorduri. Dar mai are menirea de a stabili un sistem în care aceste dezacorduri să fie auzite și rezolvate. Mai multă publicitate pentru turism

Jurnal: Ați spus că britanicii nu știu prea multe despre R. Moldova. Ce ar trebui să facem ca să ne cunoască?

Keith Shannon: De fapt, în Marea Britanie se vinde un joc de masă, care se numește „Where is Moldova?” – „Unde e Moldova?”. Cred că denumirea e ironică, din moment ce Moldova a avut parte de o prezență surprinzătoare în presa din Marea Britanie ca rezultat al evenimentelor ce au avut loc aici anul trecut. Cartea lui Tony Hawks „Tenis cu moldoveni” este foarte populară. Mulți știu că fotbalistul David Beckham a debutat pentru echipa națională a Angliei într-un meci cu reprezentativa R. Moldova în 1996. Și se spune că regina Victoria a băut vin moldovenesc.

Când merg în Marea Britanie, întâlnesc mulți oameni foarte interesați de Moldova. Sunt câțiva parlamentari britanici foarte activi. Le-am vorbit membrilor Grupului Parlamentar de Prietenie Moldo-Britanică de trei ori pe parcursul ultimului an, iar președintele grupului, Lordul Dubs, a vizitat Moldova în octombrie 2009. Am ținut un discurs și la școala în care am învățat, Craigmount High School din Edinburgh, chiar înainte de Crăciun și am constatat că elevii și profesorii erau bine informați.

Să călătorești din Marea Britanie în R. Moldova costă scump și legăturile aeriene nu sunt foarte bune, așa că puțini turiști britanici vin aici în fiecare an. Mai multă publicitate pentru turism, mai ales pe internet, ar aduce mai mulți turiști. Dar e nevoie și de investiții în infrastructura turistică, pentru ca deplasarea și cazarea pe teritoriul țării să fie mai simple.

Jurnal: Din R. Moldova e ușor să ajungi în Marea Britanie? Cât de dificil este să obții viza și câți moldoveni sunt acolo?

Keith Shannon: Sunt câteva mii de cetățeni moldoveni care locuiesc în Marea Britanie, dar sunt mult mai mulți în țări ca Rusia, Ucraina, România, Italia, Spania și Portugalia, cu care Moldova are legături istorice, culturale și lingvistice mai strânse. Cât despre viza, sunt câteva tipuri pentru moldovenii care vor să viziteze Marea Britanie, în funcție de scopul vizitei – pentru a-și vedea familia, pentru afaceri, pentru studii, pentru turism. Procesul de aplicare este corect și transparent. Toate informațiile necesare sunt accesibile pe site-ul Agenției de Frontieră a Marii Britanii - <http://www.visa4uk.fco.gov.uk/>

Orheiul Vechi e cu adevărat un loc surprinzător

Jurnal: *Am înțeles că obișnuieți să călătoriți prin Moldova împreună cu soția dvs. Ce locuri ați reușit să vedeți și care este destinația dvs. turistică preferată?*

Keith Shannon: Mie și soției mele Kate, pe care am cunoscut-o pe când lucram amândoi la Ambasada Britanică din Paris, ne place să călătorim prin Moldova și să le arătăm țara prietenilor și rudelor care vin să ne viziteze. Mileștii Mici și Orheiul Vechi sunt în topul listei noastre de locuri de vizitat. Orheiul Vechi este cu adevărat un loc surprinzător din toate punctele de vedere – geologic, istoric, artistic, cultural și, desigur, religios – și e de ajutor la explicarea diverselor influențe, care au contribuit la transformarea Moldovei în locul fascinant care este astăzi.

Jurnal: *Ați reușit cu siguranță să gustați bucatele tradiționale moldovenești. Aveți vreun fel de mâncare preferat?*

Keith Shannon: Ceea ce îmi place cu adevărat la mâncarea de aici e caracterul sezonier al produselor locale. În Marea Britanie ne-am obișnuit să vedem în magazine aceleași produse anul înprejur. Vara trecută, caisele au fost fantastice. Și îmi place varietatea mare de roșii care sunt accesibile aici.

Jurnal: *Cu ce vă ocupați în timpul liber?*

Keith Shannon: Munca mă cam ține ocupat, dar eu și soția mea încercăm să ne lăsăm weekend-urile libere pentru a putea pleca prin Moldova sau prin regiune, de exemplu la Odesa, în Ucraina. Ne place muzica și am fost la câteva concerte la Filarmonica Națională. Din formațiile care cântă jazz îmi place „Trigon”. Nu sunt la fel de multe concerte rock ca în Marea Britanie sau în Lituania, dar am reușit să văd câteva formații locale. Îmi place „Corbus Albus” și „Rubicon”.

Îmi place și sportul. Joc golf, dar nu la fel de bine ca tatăl și fratele meu. Privesc și joc fotbal. Avem o echipă destul de bună la Ambasadă, în care eu sunt atacant central și tocmai am ocupat locul doi în turneul anual al misiunilor diplomatice din Chișinău. Abia aștept să vină primăvara și să putem juca afară din nou.

4. Interviu cu Iurie Leancă: „Partenerii noștri de dezvoltare au fost convinși de viziunea guvernului”. Radio Europa Liberă. 24.03.2010.

Ministrul de externe Iurie Leancă: „Partenerii noștri apreciază că, în pofida tuturor discuțiilor, AIE și-a păstrat coerența și coeziunea”

Iurie Leancă: „Vizita delegației, în frunte cu primul ministru Vlad Filat, la Bruxelles este una extrem de importantă pentru prezentul, dar și în mod special pentru viitorul Republicii Moldova și a cetățenilor ei. Are mai multe obiective, pe care dorim să le realizăm. Un obiectiv foarte important este Conferința consultativă cu partenerii noștri de dezvoltare.”

Europa Liberă: *Interlocutorii Dvs occidentali au accentuat totuși că situația din Republica Moldova este una dificilă și că Moldova ar merita tot suportul lor. Prin ce s-ar manifesta acest suport?*

Iurie Leancă: „Sprijinul de care am beneficiat și de care vom beneficia în continuare este o recunoaștere a două elemente. În primul rând, al unui comportament de șase luni, care, nu la nivel de declarații, ci la nivel de acțiuni foarte concrete, i-au convins de seriozitatea noastră, de determinarea noastră de a promova aceste efecte. Și al doilea element, care le-a permis și-i va ghida în continuare, este faptul că dincolo de această determinare și coerență deplină în șase luni, avem o viziune.

Valoarea totală a asistenței de care vom beneficia, se cifrează la suma de 1,93 miliarde de euro.”

Europa Liberă: *Domnule Leancă, dar să ne spuneți cum este privită și înțeleasă această criză politică, criză constituțională din Republica Moldova?*

Iurie Leancă: „Eu m-aș feri de cuvântul criză, neapărat. E o problemă, care trebuie rezolvată. Bineînțeles, există un interes nedisimulat din partea partenerilor noștri europeni, dar și al altor parteneri pentru această situație. Fiindcă toată lumea împărtășește cu noi principiul de bază că pentru a promova reformele avem nevoie de o previzibilitate și avem nevoie de o stabilitate politică. Prietenii noștri și partenerii noștri au spus, cât de important este ca orice decizie, care va fi luată la Chișinău, să fie luată în contextul obiectivelor, pe care le-am propus și în mod special construcția acestui stat de drept. Pe acest motiv, bineînțeles, că recomandările Comisiei de la Veneția, atitudinea față de aceste recomandări sunt un element esențial asupra căruia ne-au atras atenția partenerii noștri.”

Europa Liberă: *Domnule vicepremier, totuși, am înțeles Comisia Europeană atenționează chiar Chișinăul să respecte recomandările Comisiei de la Veneția. Ce se poate întâmpla în caz că nu sunt respectate aceste recomandări?*

Iurie Leancă: „Este, într-adevăr, poziția Comisiei Europene și această poziție este susținută și de cele 27 țări membre ale Uniunii Europene, dar, Valentina, nu aș vrea să mergem prea departe și să ne gândim la eventuale consecințe, în cazul în care nu am urma acestui sfat. Sunt absolut convins că conducerea Republicii Moldova are înțelepciunea, pe de o parte, dar totodată înțelegerea, că am pierdut opt ani. Dar nu este o pierdere ireversibilă și pentru a câștiga din spațiu, din teren, pentru a ne mișca foarte rapid, pentru a recăpăta încrederea și am recăpătat această încredere din partea cetățenilor și, la fel, din partea partenerilor, trebuie să ne mișcăm într-o manieră foarte coerentă. Deci, sunt convins că deciziile care vor

fi luate, vor fi corecte și nu ne vom abate de pe acest drum, care se numește drumul integrării europene și modernizării Republicii Moldova.”

Europa Liberă: Partenerii Republicii Moldova de dezvoltare, ei înclină să creadă că Alianța pentru Integrare Europeană va rămâne una monolită în caz, totuși, că se ajunge, fie la referendum, fie la alegeri anticipate?

Iurie Leancă: „Partenerii noștri apreciază că, în pofida tuturor discuțiilor, deseori aprinse, Alianța și-a păstrat această coerență, coeziune și, bineînțeles, una din doleanțele și din sugestiile firești, absolut, pe care le fac colegii noștri, este foarte important ca Alianța să existe și în continuare și este foarte important ca politicile pe care le promovează la nivel de Guvern, Parlament să fie la fel de coerente și dinamice așa cum am reușit să ne poziționăm în primele șase luni.”

Europa Liberă: Ce loc a ocupat subiectul ce ține de liberalizarea vizelor în cadrul întrevederilor pe care le-ați avut cu demnitarii de la Bruxelles?

Iurie Leancă: „Acest subiect este printre prioritățile agendei discuțiilor noastre cu colegii din Comisia Europeană și țările membre. Premierul s-a întâlnit cu noul comisar pentru Afaceri Interne, am discutat acest lucru.”

5. Interviu cu Vlad Filat: O probă că partenerii europeni ne sînt alături. Radio Europa Liberă. 25.03.2010.

Premierul Vlad Filat la Bruxelles

„Dincolo de deschiderea pe care o avem din partea partenerilor europeni, depinde de noi cum vom implementa toate acele acțiuni, care sunt necesare nu Uniunii Europene, dar Republicii Moldova.”

In dialog de la Bruxelles, cu premierul Vlad Filat, un interviu realizat de Valentina Ursu:

Europa Liberă: Astăzi, din câte am înțeles, urma să discutați și despre acordul de asociere?

Vladimir Filat: „Am discutat acest subiect la toate întâlnirile, deoarece este un obiectiv al nostru, care urmează să-l atingem.”

Europa Liberă: Un obiectiv de perspectivă cu șanse?

Vladimir Filat: „Desigur, cu șanse. Dar trebuie să spunem, că dincolo de deschiderea pe care o avem din partea partenerilor europeni, depinde de noi cum vom implementa toate acele acțiuni, care sunt necesare nu Uniunii Europene, dar și Republicii Moldova.”

Europa Liberă: Uniunea Europeană întinde mîna Republicii Moldova pentru a promova reformele și acordă această asistență impunătoare, suma de peste două miliarde de dolari, drept suport financiar din partea donatorilor externi.

Vladimir Filat: „Da, eu cred că două miliarde 600 milioane de dolari este o probă incontestabilă vis-a-vis de atitudinea partenerilor noștri și vis-a-vis de faptul că ne sunt alături.”

Europa Liberă: *Domnule premier, spunea cineva din opoziții Dvs, că nu ați anunțat, cât ar fi sub formă de grant și cât sub formă de împrumut.*

Vladimir Filat: „Încearcă să pună căruța înaintea cailor. Noi vom veni la Chișinău, în urma finalizării acestor discuții. Am avut întâlniri cu doi comisari europeni și voi mai avea întâlniri cu alți patru comisari europeni. Măine voi avea întâlnire cu președintele Parlamentului European, un șir de alți importanți funcționari europeni, iar în ziua de luni vom veni cu o prezentare în detalii și vom fi prezenți la această prezentare, atât reprezentanți ai Guvernului, cât și ai organizatorilor acestui important eveniment, care l-am avut aici la Bruxelles. Mă refer la Banca Europeană și la Comisia Europeană. Deci, vom prezenta în detalii proiectele, care vor fi finanțate, sumele de bani care sunt adresate acestor proiecte și ce reprezintă acești bani: credite, granturi ș.a.m.d.”

Europa Liberă: *Banii aceștea vor veni începând de când?*

Vladimir Filat: „Parte din bani deja vin în Republica Moldova. Până la sfârșitul anului 2013. Deci, este vorba de trei ani și jumătate, având în vedere că 2010 va fi vizat doar în a doua jumătate a anului.”

Europa Liberă: *Domnule Filat, această sumă este cumva condiționată politic?*

Vladimir Filat: „Este prea mult spus condiționată politic. Însă este condiționată direct de mersul reformelor și de ceea ce facem noi în Republica Moldova. Și, în primul rând, de respectarea statului de drept în țara noastră.”

Europa Liberă: *În cadrul întrevederii, pe care ați avut-o cu domnul Barroso, s-a spus foarte clar, că Republica Moldova trebuie să respecte, totuși, recomandările Comisiei de la Veneția.*

Vladimir Filat: „A fost un mesaj transmis foarte tranșant. Însă acest mesaj a fost ulterior continuat de către toți cei cu care m-am întâlnit. Comisia de la Veneția a făcut o expertiză vis-a-vis de reforma constituțională și de posibilitățile, pe care le avem de a modifica Constituția, prin prisma normelor Constituției existente. Această expertiză este una relevantă și determinantă pentru formarea poziției instituțiilor europene. În acest sens, din punctul meu de vedere, este contraproductiv să insistăm în a modifica, în primul rând, acele recomandări și opinia întregii construcții europene.

Este mult mai productiv și mai înțelept să vedem cum administrăm această situație, având în vedere că avem un sprijin fără precedent și avem acest parteneriat angajat din partea partenerilor noștri de dezvoltare în a depăși această situație. Care presupune și alegeri anticipate. Vreau să vă spun, că și dâșii doresc ca statul nostru să fie unul guvernat democratic și vor depune eforturile, nu doar la nivel de declarație, ci și la nivel de ajutor, inclusiv financiar. Lucru care a fost demonstrat cu lux de probitate ieri.”

Europa Liberă: Domnule prim-ministru, dar Dumneavoastră cei patru, care ați creat coaliția liberal-democrată, deocamdată nu ați găsit un compromis. Aveți păreri diferite referitor la acest subiect.

Vladimir Filat: „Am afirmat, începând cu prima zi, că alegerile anticipate nu sunt dorite pentru Republica Moldova. Că vom identifica soluții de depășire a acestei situații și, dacă va fi posibil, inclusiv prin adoptarea noii Constituții, să evităm alegerile. Însă am făcut o mențiune, în același timp, că noi vom acționa în strictă conformitate cu recomandările și poziția partenerilor noștri externi.

Or, dorința asta a noastră de a evita alegerile, de a oferi posibilitatea ca țara să se dezvolte în această perioadă de până la expirarea mandatului, așa cum au oferit cetățenii - de patru ani, și posibilitatea, reieșind din realitate și din poziția consolidată a opiniei publice internaționale, noi suntem în situația în care să ne conformăm cu această situație. Și, cum am spus, să o administrăm eficient. Partidul Liberal Democrat din Moldova, eu personal, nu am deviat nici într-un moment de la aceste opțiuni și dacă nu este posibil de evitat alegerile, înseamnă că trebuie să le administrăm eficient. Și după alegeri să venim cu o societate mai consolidată, cu o puterea mai consolidată pentru a implementa reforme și mai rapid, și mai eficient.”

Europa Liberă: Știu că ați obosit să răspundeți la o întrebare, dar mai insist o dată: Alianța rămâne consolidată?

Vladimir Filat: „Eu consider, că nu există alternativă în acest sens. Chiar dacă avem pe alocuri puncte de vedere diferite, noi ne-am asumat o responsabilitate enormă de a guverna țara. Or, această guvernare presupune, în primul rând, responsabilitate și nicidecum explozii de emoții sau diviziuni. Eu sunt pe poziția, că vom găsi și formatul necesar, dar și acțiunile necesare pentru ca să menținem alianța consolidată. Nu pentru partidele constituante, dar pentru cetățenii Republicii Moldova.”

Europa Liberă: La Bruxelles astăzi se va afla și spicherul, președintele interimar Mihai Ghimpu. O să vă întâlniți? O să aveți întrevederi împreună? Cum va fi?

Vladimir Filat: „Nu am avut discuții la acest subiect. Din câte am auzit, dânsul are agendă separată. Oricum, dacă va fi posibil, sigur, că ne vom vedea. Eu consider, că este și necesar. Și, apropo, este important, că dânsul vine aici la Bruxelles, să audă și el personal, care este punctul de vedere al înalților oficiali, de fapt al Uniunii Europene. Poate mesajele televizate și cele scrise nu sunt suficiente.”

Europa Liberă: Ați putea să reveniți acasă cu o soluție.

Vladimir Filat: „Doamna Valentina, eu am deja soluția – în strictă conformitate cu recomandările partenerilor noștri europeni.”

Europa Liberă: Alegeri anticipate.

Vladimir Filat: „Vedeți cum e? Dvs puneți punctul final în față. Recomandările sunt foarte simple: de a modifica Constituția, de a scoate acest blocaj constituțional, pentru a nu permite perpetuarea crizei și

ulterior de organizat aceste alegeri anticipate. Pe care, eu personal, le văd ca pe un autentic exercițiu democratic.”

Europa Liberă: *Și când ar putea avea loc ele?*

Vladimir Filat: „În termeni rezonabilil. Urmează să convenim. Urmează să parcurgem perioada de modificare a Constituției. Asta presupune timp. Urmează să vedem, dincolo de termenul rezonabil, și oportunitatea și să luăm o decizie consolidată. Fiindcă, până la data alegerilor, noi trebuie să guvernăm țara eficient. Pentru că, în caz contrar, rezultatele vor fi unele bazate pe acțiuni emotive, dar nu unele pragmatice.”

Europa Liberă: *Și clasa politică va pierde credibilitatea atât în fața cetățeanului, cât și a partenerului din exterior.*

Vladimir Filat: „Unii din clasa politică vor pierde credibilitatea. Dacă vor fi toți, cei care sunt la ora actuală relevanți în acest joc politic din Republica Moldova, atunci vor apărea alții. Fac față cei, care au performanță și au înțelegerea, nu numai a situației din ziua de astăzi, dar au și o viziune și pentru viitor. Și, apropo, acest ajutor, pe care l-a primit Republica Moldova la o asemenea valoare, este și datorită faptului, că am prezentat o viziune plasată în timp, în viitor. O viziune de dezvoltare a țării. Ori, niciodată nu investește nimeni și nu susține nimeni ceva, care nu are un parcurs foarte bine structurat în acțiuni și cu obiectiv foarte clar în implementare.”

Europa Liberă: *E posibil, în paralel, să promovăm și reformele și să declanșăm alegerile anticipate?*

Vladimir Filat: „Este necesar. Indiferent că vom avea sau nu alegeri. Haideți să lăsăm această posibilitate, ca să nu fiu prea categoric. Indiferent de perioada de timp, când vor avea loc alegerile. Este absolut vital pentru noi toți, întreaga societate, ca în urma acestor alegeri, noi să venim mai consolidați ca societate și să venim cu o putere reprezentativă, care să aibă și mandatul puternic necesar să se miște foarte rapid, având în vedere și deschiderea fără precedent din partea Uniunii Europene și a partenerilor noștri de dezvoltare, care sunt sinceri. Avem mult prea mulți prieteni, ca să ratăm această oportunitate și perspectivă.”

6. Detalii despre asistența financiară prevăzută de acordul de la Bruxelles. Radio Europa Liberă. 29.03.2010.

Vlad Filat: „Banii au fost alocați Moldovei, și nu unui partid. Acest proces va continua atâta timp cât Moldova va avea același parcurs“

Revenit de la la Bruxelles cu promisiunea unui sprijin financiar de 1,9 miliarde euro, premierul Vlad Filat a dat detalii despre sursele asistenței și domeniile în care va fi îndreptată.

O parte din asistența de 2,6 miliarde de dolari reprezintă sumele pe care Republica Moldova le-a negociat deja, a precizat prim-ministrul. Este vorba de acordul de aproximativ 600 milioane dolari cu FMI și cele peste 270 milioane acordate de guvernul american în cadrul Corporației "Provocările Mileniului".

În baza acordului de asistență semnat la Bruxelles, comunitatea europeană va mai acorda Moldovei 500 milioane de euro, țările membre ale UE - peste 187 milioane de euro, dintre care 102 milioane din partea României, SUA - peste 227 milioane euro, iar organismele financiare internaționale - aproximativ un miliard de euro.

Aproape jumătate din asistența promisă Republicii Moldova va veni sub formă de granturi, iar altă jumătate – sub forma de credite cu o rată a dobânzii de cel mult 1,2 la sută și o perioadă de grație de 5 - 10 ani, a mai precizat premierul. Bani, spune el, vor fi cheltuiți pentru drumuri, apa, canalizare, justiție și sprijinirea businessului.

Republica Moldova este însă în prag de anticipate, ceea ce înseamnă că soarta guvernului Filat este incertă. Cum ar putea afecta alegerile planurile legate de primirea acestei asistențe? Iată cum răspunde premierul acestei întrebări:

Vlad Filat: „Bani au fost alocați Republicii Moldova, și nu unui partid. Acest proces va continua atâta timp cât Moldova va avea același parcurs“.

Și analistul Valeriu Prohnițchi crede că programele de finanțare a RM ar putea fi oprite doar în cazul în care următorul executiv își va modifica radical viziunea de dezvoltare în raport cu cea expusă la Bruxelles de actualul guvern. Pe ce ar trebui cabinetul să se concentreze în acest moment este sporirea capacității de absorbție a fondurilor externe, atrage atenția analistul.

Valeriu Prohnițchi: „Capacitatea de absorbție este extrem de limitată. Ce trebuie să facă guvernul – trei lucruri majore – să asigure un sistem de achiziții publice care ar asigura transparență, concurență între companii și ar exclude tender-uri aranjate. Doi – să nu existe nici un fel de conexiuni între business și politică. Trei – sunt necesare sisteme transparente de management și raportare financiară.”

Deși pare imensă, suma asistenței promisă Republicii Moldova nu este foarte mare în raport cu necesitățile țării, apreciază Prohnițchi. Prin urmare, executivul trebuie să se gândească cum să atragă surse investiționale private în plus la cele ce figurează în acordul semnat săptămâna trecută la Bruxelles.

7. Interviu cu Dirk Schuebel: ERROR! REFERENCE SOURCE NOT FOUND.

Info-Prim-Neo: *După anumite calcule, fiica Dumneavoastră s-a putut naște după numirea Dumneavoastră, în noiembrie 2009, în calitate de nou Șef al Delegației Uniunii Europene la Chișinău. Dacă este așa, conform procedurilor internaționale, mica Emilia Schuebel poate beneficia și de cetățenia Republicii Moldova. Avem, într-adevăr „omul nostru” în familia Dumneavoastră și,*

respectiv, în Uniunea Europeană? Dumneavoastră personal deja Vă simțiți „omul nostru” la Bruxelles?

Dirk Schuebel: „Dați-mi voie să vă felicit pentru aceste abilități de calcule foarte bune ale dumneavoastră, pentru că ați calculat corect: fiica mea Emilia, într-adevăr, s-ar fi putut naște în Republica Moldova. Acum, ca să răspund la partea serioasă a întrebării dumneavoastră, eu sunt mai degrabă omul Bruxelles-ului aici în Moldova, fiindcă, evident, în primul rând, reprezintă interesele Uniunii Europene în Moldova. Pe de altă parte, eu mă consider omul de legătură dintre Bruxelles și Chișinău, fiindcă sunt aici ca să vă ajut să înțelegeți mai bine ce se întâmplă în Bruxelles și să ajut Bruxelles-ul să înțeleagă mai bine ce se întâmplă în Moldova.”

Info-Prim-Neo: A fost o surpriză pentru Dumneavoastră decizia guvernării moldovenești în persoana Alianței pentru Integrarea Europeană (AIE) de a organiza referendumul național și, respectiv, a evita alegerile anticipate parlamentare? Cum apreciați decizia?

Dirk Schuebel: „Desigur, noi ne-am aflat în contact cu guvernul Republicii Moldova și cu AIE un timp destul de îndelungat. Știm că este întotdeauna dificil de a ajunge la o poziție unică. În același timp, poziția noastră este bine cunoscută. Ea se rezumă la concluzia că trebuie să fie respectate sugestiile Comisiei de la Veneția și sugestiile Comisiei de la Veneția sunt de a introduce amendamente într-un singur articol al Constituției, lucru care urmează să fie făcut în Parlament, urmat de alegeri anticipate.”

Info-Prim-Neo: Aceasta este poziția dumneavoastră. Partenerii internaționali, în ansamblu, ai Moldovei au o poziție comună în privința soluției anunțate de AIE pentru criza politică prin evitarea alegerilor anticipate? Există unanimitate în această problemă printre ambasadorii UE și SUA acreditați la Chișinău, nu există nicio poziție separată?

Dirk Schuebel: „Desigur, eu nu pot să mă pronunț din numele întregii comunități internaționale. În ceea ce privește viziunea noastră, de la începutul negocierilor cu prezența Comisiei de la Veneția, noi am menționat că recomandările Comisiei de la Veneția sunt obligatorii pentru noi și de aceea noi am recomandat ca acestea să fie, într-adevăr, respectate. Avem contacte destul de apropiate cu Ambasadorul Statelor Unite ale Americii și pot să vă spun că poziția dumnealui este foarte apropiată de a noastră.”

Info-Prim-Neo: Cum apreciați reacția Partidului Comuniștilor din Republica Moldova în calitate de opoziție parlamentară de a organiza un contra-referendum în semn de protest pentru decizia de a evita alegerile parlamentare? Cum poate influența situația din Republica Moldova această acțiune?

Dirk Schuebel: „În primul rând, eu consider că ultimul cuvânt încă nu a fost spus în acest sens, că adică, categoric nu o să aibă loc alegeri anticipate. De aceea eu cred că reacția PCRM la acest capitol nu este nici ea una finală. Eu aș zice că ar fi mai bine să mai așteptăm până se conturează poziția AIE și să vedem care va fi ulterior reacția PCRM la decizia finală.”

Info-Prim-Neo: Ce trebuie să facă guvernarea actuală a Moldovei ca să mențină suportul amplu din partea partenerilor pentru dezvoltare și ce trebuie să se întâmple ca să piardă acest suport? De

exemplu, admitem că guvernarea Republicii Moldova insistă să evite alegerile anticipate...

Dirk Schuebel: „Am spus-o deja anterior că recomandarea noastră este să urmărim recomandările Comisiei de la Veneția, fiindcă anume ea este în poziția de a interpreta Constituția în cel mai bun mod, dat fiind faptul că dispune de experiența celor mai buni în acest domeniu. De aceea, ca să răspund la întrebarea ce ar trebui să facă guvernarea Republicii Moldova, eu zic că trebuie să se respecte această recomandare.”

Info-Prim-Neo: *Și cea ar trebui să se întâmple ca să piardă suportul?*

Dirk Schuebel: „Categoric, noi nu vom înceta să sprijinim Moldova în cazul în care decizia guvernării va fi să nu fie urmată această recomandare, dar, desigur, va fi aruncată ceva umbră asupra colaborării noastre.”

Info-Prim-Neo: *Unul de mesaje centrale de până acum ale UE pentru Republica Moldova și în special acum, în această criză politică și constituțională, sugerează că este nevoie de dialog politic și compromis între principalele forțe politice existente. Cu toate acestea, dialog politic, nemaivorbind de compromis politic, între putere și opoziție nu a existat timp de 8 ani de guvernare comunistă, nu există semne că poate avea loc un dialog și, respectiv, compromis, nici sub guvernarea actuală. Nu există tradiție și cultură politică pentru aceasta. Mai mult, interesele politice sunt diametral opuse. Se pare că cereți imposibilul la această etapă, cunoscând apriori că cerința nu poate fi realizată...*

Dirk Schuebel: „Eu nu cred că acești ani de guvernare comunistă au fost decisivi în ce privește deficitul sau incapacitatea de a duce un dialog politic. Eu cred că mai degrabă acei ani care s-au perindat în timpul Uniunii Sovietice, deci anii de până la 1991, au fost cei care sunt, de fapt, vinovați de această lipsă de dialog politic. În afară de aceasta, nu pot spune că nu există, de fapt, un dialog politic acum, noi îl vedem unul, cu toate că înțeleg că partidele sunt doar la început în acest sens. Prin prisma UE, eu nu cred că aceste interese politice sunt diametral opuse. Atât AIE de la guvernare, cât și PCRM din opoziție, se pronunță în favoarea integrării europene a Republicii Moldova.”

Info-Prim-Neo: *Dar fiecare văzându-se la guvernare...*

Dirk Schuebel: „Moldova nu este unica țară în acest context. Există țări în aceeași parte a lumii care au situație similară.”

Info-Prim-Neo: *Ce merge bine și ce merge prost în relația Republica Moldova – Uniunea Europeană la această etapă și de ce?*

Dirk Schuebel: „De la momentul când a apărut Republica Moldova, relațiile noastre au mers bine întotdeauna, a fost înregistrat un progres, relațiile devenind tot mai bune și vreau să menționez în mod expres că acest lucru s-a întâmplat și în perioada guvernării comuniste. De când noul Guvern a intrat în exercițiul funcțiunii, adică din septembrie anul trecut, această relație a căpătat o nouă impulsie și o suflare mai proaspătă în acest sens. Partea proastă a relațiilor noastre se datorează crizei financiare. Din

păcate nu dispunem de toți banii de care ar vrea Republica Moldova să dispunem. Același lucru se referă și la situația financiară a Republicii Moldova care este nu tocmai bună, dar și la situația în general a UE.”

Info-Prim-Neo: *Apropo despre bani. UE a fost și rămâne cel mai mare donator al Republicii Moldova de la declararea Independenței încoace, acordându-i mai mult de 500 mln euro în calitate de ajutor. Care au fost tendințele acestui ajutor pe parcursul anilor, de ce a depins volumul și calitatea lui?*

Dirk Schuebel: „Republica Moldova întotdeauna a fost în vecinătatea apropiată a UE și, începând cu anul 2007, de când România a devenit membru al UE, Moldova a devenit vecinul imediat al UE. Volumul și calitatea acestor ajutoare au depins întotdeauna, în primul rând, de capacitatea de absorbție a instituțiilor moldave. Țin să menționez că începând cu 2007 noi am trecut la așa-numitul suport bugetar, adică oferim ajutor guvernului pentru a sprijini un anumit sector din buget, ceea ce înseamnă că a crescut încrederea noastră în Guvernul Republicii Moldova. La moment avem trei domenii mari pe care le finanțăm prin acest suport bugetar și anume: domeniul social, domeniul ocrotirii sănătății și domeniul care ține de apă și alimentarea cu apă. În anul acesta, sectorul care va beneficia de suportul bugetar este dezvoltarea rurală. Am ales sectoarele respective considerând că anume în ele avem capacitatea de absorbție, dat fiind faptul că există strategii naționale pentru aceste sectoare concrete.”

Info-Prim-Neo: *Parțial ați abordat tema următoarei întrebări despre capacitatea Republicii Moldova de a absorbi finanțele. Incapacitatea ei de a asimila finanțele oferite este o boală cronică, este periculoasă?*

Dirk Schuebel: „Eu nu știu nicio țară care ar avea o situație perfectă în ce privește absorbția acestor fonduri. Republica Moldova, desigur, nu este o excepție, nu este nici ea perfectă. Noi încercăm să îmbunătățim această capacitate de absorbție, dar rămâne o cale lungă de parcurs. Ieri, joi, 18 martie 2010 – n.r. majoritatea donatorilor Republicii Moldova au semnat împreună cu prim-ministrul Vlad Filat un document care se numește „Principii de partenerat”. Unul din scopurile acestor principii este anume sporirea capacității de absorbție a instituțiilor Republicii Moldova.”

Info-Prim-Neo: *Cum apreciați efectele pe care le-au produs în Republica Moldova banii oferiți de UE? Pe cât de „mai bogată” și „mai democratică” a devenit țara și pe cât de „mai bine” s-au simțit cetățenii ei?*

Dirk Schuebel: „Eu cred că, într-adevăr, sprijinul oferit de UE a contribui la îmbunătățirea vieții cetățenilor din Republica Moldova și aici vreau să menționez în special aportul mare al Misiunii EUBAM care a îmbunătățit colaborarea dintre serviciile de frontieră și cele vamale cu Ucraina. Alaltăieri miercuri, 17 martie 2010 – n.r., de exemplu, eu m-am aflat în Hâncești, unde a avut loc prezentarea unui proiect pe care l-a finanțat UE. Este vorba de deschiderea unei case pentru persoanele în etate, o casă unde ele vor putea fi îngrijite. Deși este un proiect nu prea mare, 270 mii euro, dacă nu mă înșel, am văzut cât de fericite erau aceste persoane care au zis că acum, la finele vieții, au o viață care merită să fie trăită. Acesta este unul din micile succese pe care noi am reușit să le obținem, apropo, este vorba despre un proiect de cooperare transfrontalieră.”

Info-Prim-Neo: *Și ultima întrebare despre bani, sub aspect politic. Politicienii moldoveni se acuză reciproc de faptul că fură creditele și granturile internaționale, că le folosesc în scopuri politice și electorale... Cât adevăr este în aceste acuzații în raport cu cele peste 500 milioane euro acordate de UE?*

Dirk Schuebel: „Eu nu am auzit de atare acuzații de patru luni și jumătate, de când mă aflu în Republica Moldova, dar dacă și există așa fel de acuzații, cred că ele ar putea ține de niște politici ale partidelor locale. Abordarea noastră a acestei chestiuni ține de faptul că avem o procedură de audit foarte bine pusă la punct care asigură ordinea în toate proiectele noastre. În cazul în care se atestă anumite nereguli, evident, se inițiază și proceduri de rigoare.”

Info-Prim-Neo: *Cine și câtă responsabilitate poartă pentru faptul Republicii Moldova îi revine un singur procent din comerțul pe care UE îl are cu țările terțe? Și aceasta după ani și ani de asigurări „în dragoste” ale guvernelor moldovenești pentru integrarea europeană și valorile europene...*

Dirk Schuebel: „Pe de o parte, să nu uităm care sunt dimensiunile Republicii Moldova. Republica Moldova este cu o populație evaluată la circa la 4 mln locuitori, de aceea nu putem să ne așteptăm ca ea să ocupe un procent foarte mare în comerțul Uniunii Europene care are relații de comerț, practic, cu toată lumea. Pe de altă parte, trebuie să ținem cont de faptul că Republica Moldova nu dispune, de exemplu, ca Federația Rusă, de petrol, gaz, cărbune, materie primă, dar în schimb are un sol foarte fertil. Deci, anume produsele agricole ar fi cele care ar putea să fie exportate și în această direcție noi lucrăm, încercăm să ridicăm standardele acestor produse agricole ca ele să fie exportate tot mai mult și mai mult pe piața UE.”

Info-Prim-Neo: *Care credeți că sunt perspectivele conflictului transnistrean, înghețat deja de douăzeci de ani și ce poate face UE, suplimentar la ceea ce a făcut, pentru a-i apropia soluționarea?*

Dirk Schuebel: „E dificil de prezis acum ce o să se întâmple cu conflictul transnistrean. Cel puțin este încurajator faptul că au fost reluate negocierile în formatul 5+2, neformal, și știm că este desemnat viceprim-ministrul care se ocupă de aceste negocieri. Ne rămâne să sperăm că în curând acest format 5+2 va fi reluat și oficial, negocierile în acest format. Ceea ce putem face noi mai mult decât să fim niște observatori activi în acest format, este să implementăm măsurile de fortificare a încrederii între Chișinău și Tiraspol. Și eu unul văd sarcina mea anume în implementarea acestor măsuri în fortificarea încrederii atât în cadrul pachetului doi, cât și pachetului întâi, de o manieră cât mai eficientă pentru a îmbunătăți cât mai semnificativ viața populației care locuiește în regiunea transnistreană.”

Info-Prim-Neo: *Amintiți-ne, Vă rog, ce include pachetul numărul doi?*

Dirk Schuebel: „În primul rând, conlucrarea cu societatea civilă, în al doilea, cu mediul de afaceri, adică suport businessului mic și mijlociu, în al treilea rând, este vorba de crearea așa-numitei euroregiuni, care va include Vinița din Ucraina, Soroca, de pe malul drept și regiunea de nord a Transnistriei, în al patrulea rând, încercăm să abordăm problema reluării comunicării căilor ferate.”

Info-Prim-Neo: *Am avut senzația că dlui Kalman Mizsei, Reprezentant Special al UE în Republica Moldova și coleg de-al Dumneavoastră, nu i-a plăcut întrebarea pe care i-am adresat-o într-un interviu de la începutul lunii. Și totuși, mă simt obligat să V-o adresez și Dumneavoastră, dat fiind faptul că la această temă se vorbește mult și demult. Iată întrebarea: „O parte din presă și din analiști afirma că UE ține cont în mod exagerat de poziția Moscovei atunci când își formulează politicile în raport cu Republica Moldova. Dvs vă revine des rolul de „moderator” sau „curier” între Bruxelles și Moscova în probleme ce țin de Moldova?”*

Dirk Schuebel: „În primul rând, vreau să spun că Federația Rusă este un actor foarte important politic și economic, în general. În afară de aceasta, ea este și un partener important al UE. Ca să ilustrez acest lucru, pot să fac referință la conflictul cu Ucraina privind furnizarea gazului natural, care a demonstrat încă o dată cât de dependenți suntem noi de acest partener al nostru. Pe de altă parte, eu sunt reprezentantul UE în Republica Moldova și de aceea noi formulăm politicile noastre exclusiv ținând cont de opinia UE în acest sens. Plus la aceasta, vreau să menționez că am contacte strânse și regulate cu ambasadurul Federației Ruse în Republica Moldova Valeri Kuzimin, avem întruniri regulate cu dumnealui în cadrul căruia facem schimb de opinii, viziuni cu privire la diverse aspecte ale situației din Republica Moldova.”

Info-Prim-Neo: *De unde vine noua politică de comunicare intensă a Delegației UE la Chișinău cu presa locală? Este o alegere personală a noului Șef al Delegației Dirk Schuebel sau denotă schimbări de atitudine, de accente, în politica UE față de Republica Moldova?*

Dirk Schuebel: „E o combinație din ambele. Comunicarea joacă un rol tot mai mare acum în lume și noi ne conformăm acestei tendințe. Consider că este sarcina mea personală să asigur această comunicare. Dar este și propria mea alegere. Consider că Delegația ar trebui să comunice tot mai mult cu publicul și să ofere informație, pe de o parte, publicului Moldovei despre ceea ce se întâmplă în Europa și, pe de altă parte, Europei despre ceea ce se întâmplă în Republica Moldova.”

Info-Prim-Neo: *De ce și cum învățați limba română, când veți putea oferi următorul interviu pentru Info-Prim Neo direct în română, fără intermedierea limbii engleze, ca de data aceasta?*

Dirk Schuebel: „Trebuie să spun că am un profesor de limba română foarte dedicat și eu, de asemenea, depun eforturi foarte mari că să învăț româna, cu toate că am puțin timp pentru aceasta. Și, în al doilea rând, consider că este obligația mea să învăț cel puțin caracteristicile de bază ale limbii române, fiindcă este o limbă care îmi place foarte mult. Dar este dificil să vă spun că data viitoare voi fi capabil să vă dau un interviu în această limbă.”

8. Nicu Popescu: Suveranitatea Moldovei și Comisia de la Veneția.20.03.2010.

Pe fundalul discuțiilor privind modificarea Constituției, organizarea sau neorganizarea unui referendum sau a alegerilor anticipate și recomandările Comisiei de la Veneția, mai are loc o discuție ceva mai generală, despre dreptul suveran al Moldovei de a-și alege propria cale de dezvoltare și propria ieșire din criza constituțională.

Fără îndoială, Moldova este un stat suveran ce are dreptul să își aleagă propria cale de dezvoltare. Însă, în afara dimensiunii pur moldovenești a discuțiilor referitoare la suveranitate, există și un context politic și istoric mai larg, de care trebuie să fie conștient orice stat care dorește să adere la UE.

Uniunea Europeană și integrarea europeană înseamnă anume delegarea suveranității, renunțarea parțială la egoismul statului național și crearea unor mecanisme de intruziune în afacerile interne ale unui altuia. UE nu este altceva decât este un set de instrumente și pârghii prin care statele-membre se amestecă atât în treburile interne ale unui altuia, cât și în treburile interne ale candidaților la aderare. Vrei, nu vrei, dar aceasta este Uniunea Europeană. Iar integrarea europeană nu poate avea loc în condițiile absolutizării suveranității.

Integrarea europeană înseamnă că îți asculți partenerii - le permiți să se implice în afacerile tale interne și te implici și tu în ale lor (prin votul sau pozițiile exprimate la Bruxelles). Cum se manifestă această delegare a suveranității? Un exemplu elocvent este chiar spațiul Schengen. Or, esența noțiunii de „spațiu Schengen” este că Germania sau Austria au delegat dreptul lor suveran de a-și controla frontiera grănicerilor polonezi sau slovaci, care astăzi gestionează frontiera externă a UE.

Astfel, Germania a renunțat la un element extrem de important al suveranității (controlul frontierelor), delegându-l partenerilor săi europeni în schimbul altor beneficii (libera circulație a persoanelor și mărfurilor). Și România, aderând la UE, a renunțat la dreptul suveran de a decide unilateral care e politica sa de vize față de Moldova sau Nicaragua. Or, dacă nu ești gata să pui în discuție unele „elemente ale suveranității” cu partenerii europeni, nici nu te apuca să faci integrare europeană. Repet - nu este vorba de renunțarea la suveranitate, ci la delegarea acesteia.

Diferența dintre „delegarea” și „renunțarea” la suveranitate este următoarea: a renunța la suveranitate înseamnă să nu o mai ai. În UE, însă, suveranitatea nu e cedată, ci delegată și diluată. Acest lucru se manifestă prin faptul că un stat nu pierde dreptul de a decide anumite lucruri, ci îl decide de comun acord cu alte state-membre UE, prin procedura de vot și influența pe care o are la Bruxelles.

Deci, în interiorul UE, România sau Germania nu pierd dreptul de a decide care e politica lor de vize, ci renunță la dreptul de a o face unilateral. La fel, și în alte subiecte, statele UE nu renunță la dreptul de a „decide”, ci la dreptul de a „decide unilateral”. Acest lucru se întâmplă și în afara Europei - orice acord internațional care prevalează asupra legilor naționale este și el o modalitate de a limita suveranitatea oricărui stat. Și Moldova are semnate sute de astfel de acorduri.

Aderarea la UE și suveranitatea

Timp de peste un deceniu, statele din Europa Centrală care au aderat la UE au făcut un efort supraomenesc (de fapt „supra-statal”) de a implementa acquis-ul comunitar. Cu multe dificultăți, dar au făcut-o. Și astăzi sunt în UE - stabile, prospere și democratice. Dar, timp de peste un deceniu - cât au încercat să adere la UE - au tăcut chitic de „suveranitate”. De fapt, negocierile de aderare la UE nu sunt negocieri propriu-zise. „Negocierile de aderare” sunt un proces unilateral de implementare a acquis-ului comunitar.

Acesta e non-negociabil. Aderarea la UE este un proces profund anti-suveran în care Lituania sau Cehia au implementat (fără a putea schimba măcar o virgulă) peste circa 100.000 de pagini de legi pe care nu le-au adoptat ei, ci alte state-membre mai vechi ale UE. Timp de aproape două decenii, Lituania sau Cehia nu au vorbit de suveranitate. Pentru că, știau, numai aderarea la UE le va consolida statul, economia și democrația și, în ultimă instanță, suveranitatea. Anume în procesul de aderare la UE gradul de suveranitate scade, ca apoi să crească după momentul intrării în Uniune. Din momentul aderării, statele nu mai implementează acquis-ul fără a-l putea negocia, ci îl determină prin influența pe care o au la Bruxelles. Deci, orice proces de aderare la Europa Unită trece printr-o fază temporară de scădere a gradului de suveranitate.

În anii '90, Țărilor Baltice li s-a spus: „Implementați recomandările Consiliului Europei și ale OSCE privind statul de drept și protecția drepturilor minorităților și numai așa veți adera la UE. Nu vreți - nu le implementați, dar atunci nici la UE nu veți adera”. Aceasta se cheamă condiționalitate politică. Balticilor nu le-au plăcut multe dintre acele recomandări, dar le-au implementat. Astăzi nimeni nu mai critică acele recomandări. Și atunci când NATO exercita presiuni asupra României și Ungariei să semneze acel tratat de bază prin 1997, care era prezentat drept sfârșitul lumii, multora nu le-a plăcut. Nici în România, nici în Ungaria. Însă de atunci nu s-a mai auzit nimic de el. Iar România și Ungaria sunt în NATO.

Suveranitatea și reforma constituțională în Moldova

Această incursiune în istorie e necesară pentru a înțelege care este relația dintre reforma constituțională din RM, suveranitatea țării, UE și Comisia de la Veneția. Dacă cineva crede că poți merge spre UE evitând condiționalitatea politică și recomandările politice ale UE, care vin prin Comisia de la Veneția, greșește. „Excepții” din astea au încercat să-și negocieze cam toate statele care se aflau sau se mai află în proces de aderare (Balcanii).

9. Obstacole în calea euroregiunii Nistru. Radio Europa Liberă. 22.03.2010.

Alegerile locale din Transnistria: campanie anemică, electorat apatic

Oficialități de la Chișinău au anunțat apariția unor obstacole pentru includerea raioanelor Camenca și Râbnîța în viitoarea euroregiune „Nistru”. Tiraspolul insistă ca cele două raioane să fie trecute în actele de fondare a euroregiunii cu mențiunea că sunt ale „republicii moldovenești nistrene”. Proiectul

euoregiunii Nistru a fost lansat acum un an de Ucraina și Republica Moldova, cu susținerea Uniunii Europene și prevede cooperarea la nivel local în diverse domenii – de la comerț și liberă circulație, până la proiecte ecologice sau culturale. Participanții la euoregiune vor putea avea acces la fonduri europene de mai multe milioane de euro.

Noul episcop al Tiraspolului și Dubăsarului Savva, numit în această funcție pe 5 martie de sinodul bisericii ortodoxe ruse, a ținut, joi, prima slujbă în catedrala din Tiraspol. În aceeași zi, fostul ierarh Iustinian, care a condus eparhia transnistreană a Mitropoliei Moldovei timp de 12 ani, l-a prezentat pe Savva liderului administrației transnistrene Igor Smirnov. Episcopul Savva a spus că a fost primit cu multă căldură de enoriași, dar și de Smirnov, de la care a auzit multe cuvinte de bine la adresa fostului episcop. „Acum ne rămâne doar să continuăm faptele pe care el le-a început, spre binele poporului transnistrean”, a declarat episcopul Savva, citat de serviciul de presă al administrației transnistrene. Alegerea lui Savva a fost susținută în ședința sfântului sinod de la Moscova și de Mitropolitul Moldovei Vladimir.

Presedintele american Barack Obama a declarat ca una din prioritatile administratiei este sa impiedice Iranul sa obtina sau sa produca arme nucleare. Daca Iranul produce o bomba nucleara, a avertizat Obama, intregul Orient Mijlociu va intra intr-o cursa a inarmarii. De aceea, Statele Unite sunt pregatite sa impuna, impreuna cu aliatii, sanctiuni agresive impotriva Iranului. Mai mult, Obama a precizat ca toate optiunile raman deschise, cand vine vorba de rezolvarea problemei iranienilor. Pe de alta parte, la Moscova, premierul rus Vladimir Putin a anuntat ca prima centrala nucleara iraniana va functiona de la vara. Rusia a sprijinit Iranul sa contruiasca controversata centrala nucleara de la Busher.

Uniunea Europeană a cerut Georgiei să nu tensioneze situația din regiune, după ce o televiziune de la Tbilisi a transmis un fals reportaj despre o nouă invazie rusească. Aflat în vizită la Burxelles, premierul georgian Nika Gilauri a spus că falsul reportaj va fi obiectul unei anchete.

Venezuela și Republica Belarus au încheiat mai multe acorduri economice în timpul vizitei președintelui Alexander Lukashenka la Caracas. Lukashenka a spus că țara sa va lansa proiecte mixte cu Venezuela în domeniul gazelor și petrolului, dar și în modernizarea infrastructurii locale. Belarus ar urma să primească din Venezuela 80.000 de barili de țiței pe zi, începând din luna mai. Republica Belarus este dependentă energetic în mare măsură de Rusia, dar în ultima vreme face eforturi să-și diversifice sursele de energie.

Câteva mii de oameni au protestat în orașul Lviv din vestul Ucrainei împotriva noului ministru al educației Дмитро Табачник care s-a pronunțat pentru o mai largă folosire a limbii ruse. Protestatarii îl acuză pe ministru că ar planifica o campanie împotriva limbii ucrainene și că ar dori să acorde rusei un statut egal.

Și tot săptămâna trecută, noua majoritate parlamentară din Ucraina a anunțat că va adopta o lege care va interzice țării să se alăture vreunei alianțe militare, cum ar fi NATO. Este de așteptat că decizia va fi salutăată de Moscova. Legea, a precizat președintele Ianucovici, va întări statutul Ucrainei de țară „nealiniată”.

Diplomația europeană și cea moldovenească depun eforturi să obțină includerea a cel puțin două raioane transnistrene – Camenca și Râbnița – în euroregiunea Nistru, care urmează să fie creată până la finele acestui an. Ultimele evoluții legate de pregătirea acestui ambițios proiect european demonstrează că procesul va fi unul dificil.

Tiraspolul cere ca în documentele de creare a euroregiunii să fie menționată apartenența raioanelor Camenca și Râbnița la „republica moldovenească nistreană”, condiție pe care Chișinăul nu o poate îndeplini, pentru că o entitate nerecunoscută nu poate să figureze într-un document internațional.

Iată ce a declarat în legătură cu aceasta, Europei Libere, șeful biroului pentru reintegrare al guvernului Republicii Moldova, Ion Stăvilă: „Suntem dispuși să manifestăm o flexibilitate cât se poate de mare, dar există o limită a flexibilității noastre, deoarece ea nu trebuie să aducă atingere principiilor fundamentale de care ne ghidăm în procesul de reglementare și anume respectarea suveranității și integrității Republicii Moldova”.

Amintim că ideea înființării euroregiunii Nistru a fost lansată acum un an de autorități din Ucraina, Moldova și Transnistria, cu susținerea Comisiei Europene. Ea urmează să includă 3 raioane din dreapta Nistrului, raioanele Camenca și Râbnița de pe malul stâng, iar din partea Ucrainei – regiunea Vinița. În decembrie anul trecut, miniștrii de externe de la Chișinău și Kiev au semnat o declarație prin care anunță oficial intenția creării Euroregiunii Nistru și se solicită susținerea financiară și tehnică a Uniunii Europene, prin mecanismele Parteneriatului Estic.

Despre impasul în care a ajuns procesul de constituire a acestei platforme de cooperare regională și posibile soluții discutăm astăzi cu invitata noastră, economista Galina Șelari, director-executiv al Centrului de Investigații Strategice și Reforme.

Europa Liberă: Dnă Șelari, cum ați comenta situația creată după mai bine de un an de eforturi susținute pentru lansarea euroregiunii?

Galina Șelari: „În principiu, această știre cu nuanță negativă din istoria nenăscutei încă euroregiuni Nistru este caracteristică, într-un sens anume, pentru dialogul oficial dintre malurile drept și stâng ale Nistrului. Din păcate, devine deja o tradiție când, s-ar părea că ajunși la numai o jumătate de pas de compromis, una dintre părți – și nu contează care anume, atunci când compromisul nu este atins - începe

să manifeste inflexibilitate, adesea nemotivat, și atunci problema, actuală și foarte importantă pentru scopul comun, pentru conducerea de pe malurile stâng și drept ale Moldovei – care înseamnă grija față de oameni, totul pentru bunăstarea și în numele oamenilor, așa și rămâne nesoluționată”.

Europa Liberă: De ce anume forma unei euroregiuni a fost aleasă pentru realizarea acestor scopuri comune, cum le-ați numit, ale autorităților de pe ambele maluri ale Nistrului și în ce mod concret s-ar putea manifesta interesul lor comun?

Galina Șelari: „Prima euroregiune – nu vă speriați – a apărut în 1953, de aceea ele au o istorie lungă. Există deja două asociații internaționale a euroregiunilor, unde se poate face schimb de experiență. La baza conceptului de euroregiune a fost pusă o idee simplă: să fie create condiții pentru dezvoltarea unor teritorii de frontieră care, în virtutea unor tradiții sau circumstanțe istorice, au aparținut ba unui stat, ba altuia – depinde numai de punctul de referință – și asemenea teritorii pe bătrânul continent european sunt foarte multe, dar ele au interese comune, tradiții, relații foarte adânci, istorice, ș.a.m.d. Și acest lucru mi se pare foarte important, pentru că scopul oricărei euroregiuni este, în primul rând, ridicarea bunăstării, stabilirea dialogului, aprofundarea lui, eliminarea barierelor vamale acolo unde există și asigurarea celor patru libertăți economice fundamentale. De aceea, toate aceste principii ce stau la baza concepției euroregiunii ni se potrivesc cât se poate de bine”.

Europa Liberă: Cum anume, într-o regiune de conflict?

Galina Șelari: „Din perspectiva stării conflictuale ce există din păcate și pe care este absurd să o negăm, euroregiunea poate deveni un fel de proiect pilot în cadrul căruia pot fi eliminate acele bariere vamale care există de facto între maluri, pot fi eliminate de facto barierele în calea circulației persoanelor, iar aceste bariere există, poate fi simplificată circulația mărfurilor între Moldova și Transnistria, între Moldova, Transnistria și Ucraina. Iată, în opinia mea, acele scopuri nobile care sunt îndreptate cu adevărat spre îmbunătățirea vieții oamenilor, într-un mod foarte concret”.

Europa Liberă: Dnă Șelari, ați putea să aduceți niște exemple de cooperare rezultativă în cadrul unor euroregiuni din spațiul estic?

Galina Șelari: „În Est, cei mai activi participanți ai unor euroregiuni sunt: Belarus – pe care aș menționa-o în primul rând, Rusia și Ucraina. Există mai mult de 10 euroregiuni la care participă țări membre ale CSI. Prima a fost creată între Ucraina și Polonia în 1993 și de atunci se dezvoltă cu succes. Acum, membri activi ai euroregiunilor sunt și teritorii ale Federației Ruse, în tandem cu Țările Baltice - Kaliningrad și regiunea Pskov, precum și Karelia, în tandem cu Finlanda. Regiunile se dezvoltă foarte bine și nimănui nici nu-i trece prin cap că un teritoriu sau altul, din această cauză, va trece în componența altui stat! Deși toți acești participanți ai mișcării euroregiunilor, în diferite perioade istorice, au făcut parte ba dintr-un stat, ba din altul. De aceea, cred că înființarea euroregiunii Nistru pentru „asimilarea” unuia sau altuia într-o direcție sau alta este, mi se pare, ceva cu totul absurd. O asemenea abordare, sunt convinsă, reflectă dorința cuiva de a găsi motive pentru a zice „nu”. Există o vorbă veche: vrei să rezolvi o

problemă – găsești soluția, nu vrei – găsești motive. Eu cred că în cazul de față avem de-a face cu motive”.

Europa Liberă: Ținând cont de actuala stare de lucruri din economiile Moldovei, Transnistriei și Ucrainei, cât de motivate ar fi cele 3 părți să se implice într-o asemenea formă de cooperare ca euroregiunea?

Galina Șelari: „Criza pentru țări e ca o boală grea pentru om. Dacă omul luptă cu boala, asta îl determină să-și schimbe radical atitudinea față de sine, față de cei din jurul său și îl forțează de multe ori să acționeze altfel. De aceea, este evident că și pe malul drept și pe malul stâng al Nistrului e nevoie de schimbarea concepției, atitudinii. Cu structura economică pe care o avem în prezent, fără să schimbăm nimic, noi nu vom avea o dezvoltare durabilă. Și eu cred că acest lucru este înțeles pe ambele maluri ale Nistrului, nu numai pe teritoriul moldovean, dar și pe cel ucrainean. La această concluzie a ajuns și conducerea tuturor participanților la euroregiune, ca și donatorii noștri externi. Da, motivele sunt diferite, nivelul de dezvoltare al raioanelor este diferit și e clar că și efectele vor fi diferite, dar toți înțeleg nevoia schimbării. Și poate că tocmai aceasta este șansa pe care situația noastră complicată ne-o oferă acum să schibăm ceva. Măcar pe un teritoriu separat. Dar haideți să privim acest proiect ca pe unul de încercare și să vedem ce va ieși: dacă nu vom încurca, ci vom ajuta”.

Pe 28 martie, în regiunea transnistreană, vor avea loc alegeri locale. Numărul exact al candidaților la funcțiile de deputați în consiliile raionale și orașenești și de șefi ai administrațiilor satești nu este cunoscut deocamdată, deși până la alegeri a mai rămas doar o singură săptămână. Potrivit Comisiei Electorale Centrale de la Tiraspol, întârzierea este datorată numeroaselor procese judiciare în care concurenții electorali își apără dreptul de a fi aleși. Interesul populației din regiune față de campania electorală și dorința de a participa la aceste alegeri diferă de la o localitate la alta. Detalii are colega mea, Diana Răileanu.

În timp ce la Tiraspol, principalul oraș din Transnistria, cursa pentru fotoliul de deputat în consiliul orașenesc este în toi, la periferiile regiunii acest proces decurge mult mai anemic. Pentru locuitorii orașelului Pervomaisk, din raionul Slobozia, de exemplu, viitoarele alegeri în administrația locală nu par să le inspire prea multe speranțe în schimbare. Niciun afiș sau panou electoral nu trădează faptul că în această săptămână campania electorală se află pe ultima sută de metri. Atributele electorale lipsesc, pur și simplu, de pe străzile orașului.

Oamenii spun că politica nu-i interesează. Majoritatea afirmă că nici nu cunosc cine sunt candidații. Cu toate acestea, ei spun că și-ar dori foarte mult ca noii aleși locali să lucreze cu mai multă râvnă.

„Nu se întâmplă mai nimic. Nu se prea vede ca deputații să lucreze”.

„Nu știu prea multe despre candidații înscriși în campanie, nu am cunoscut pe niciunul dintre ei”.

„Îi cunosc pe candidați și voi participa neapărat la alegeri. Promit multe, dar câte or să facă? Avem atâtea probleme. Acoperișurile și subsolurile caselor sunt în stare deplorabilă. Poate că vor aloca, în sfârșit, mijloace financiare pentru a le repara. Poate, îi vor ajuta pe cei de la gospodăriile comunale să-și primească salariile restante”.

Pasivitatea electoratului poate fi explicată oarecum prin faptul că mulți dintre locuitorii orașelului Pervomaisc, situat la graniță cu Ucraina, lucrează în țara vecină. Acolo își pot găsi mai lesne un loc de muncă, care, pe deasupra, este mai bine plătit decât în Transnistria.

Alexandru Craciun locuiește în Pervomaisc de mai bine de 20 de ani. El consideră că oamenii nu ar trebui să fie indiferenți față de faptul cine și cum le va reprezenta interesele în consiliile locale.

„Nu-i cunosc pe deputații anteriori, dar e vina mea. Politica mă interesează într-o măsură foarte mică. Îi cunosc pe doi dintre noii candidați. Am văzut niște fluturași electorali. Campania electorală e destul de anemică și e păcat. De asta depinde viitorul nostru. Oamenii însă nu-și dau seama. Trebuie să înțeleagă că e important să participe la alegeri chiar dacă votează împotriva, pentru că dacă altcineva în locul tău va vota pentru un candidat nedemn va fi cu adevărat grav”.

Actualele alegeri în consiliile locale pot deveni un soi de repetiție generală a viitoarelor alegeri parlamentare, care se vor desfășura în regiunea transnistreană în luna decembrie. Conform prognozelor, rata de participare la alegerile locale din martie va fi foarte joasă și ar putea să nu depășească 25 la sută. Șeful administrației orașenești de la Tiraspol, Victor Costârco, le-a cerut conducătorilor întreprinderilor să asigure prezența alegătorilor la vot. Alegerile pot fi declarate valide dacă la acestea vor participa cel puțin un sfert din electoratul regiunii.

10. Obstacole în calea includerii raioanelor Camenca și Rîbnița în euroregiunea Nistru? Radio Europa Liberă. 15.03.2010.

Participanții la euroregiunea Nistru vor putea accesa fonduri prin trei instrumente ale Comisiei Europene

Va reuși diplomația europeană și cea moldovenească să obțină includerea a cel puțin două raioane transnistrene - Camenca și Rîbnița - în euroregiunea Nistru care urmează să fie creată până la finele acestui an? Ultimele evoluții legate de pregătirea acestui ambițios proiect european demonstrează că procesul va fi unul dificil.

Dificultatea este legată, întâi de toate, de formula în care ar urma să apară cele două unități administrative subordonate Tiraspolului în documentul de constituire a euroregiunii. În timp ce Chișinăul crede ca

Rîbnița și Camenca sunt unități administrative moldovenești, administrația de la Tiraspol insistă că acestea să fie definite drept „raioane ale Republicii Moldovenești Transnistrene”.

Șeful biroului pentru reintegrare al Executivului de la Chișinău, Ion Stăvilă: „Suntem dispuși să manifestăm o flexibilitate cât se poate de mare, dar există o limită a flexibilității noastre, deoarece ea nu trebuie să aducă atingere principiilor fundamentale de care ne ghidăm în procesul de reglementare și anume respectarea suveranității și integrității RM. Apartenența acestor două raioane trebuie să fie definită ca fiind a Republicii Moldova.”

Ce șanse există ca cele două părți să cadă de acord asupra unei formule comune? Observatorii independenți cred că beneficiile pe care le poate oferi cooperarea în cadrul unei euroregiuni ar putea fi un factor extrem de motivant.

Expertului Victor Chirilă de la Asociația pentru Politică externă de la Chișinău: „Eventualul compromis va fi realizat cu ajutorul UE. Presiunile din partea UE vor fi mari. Bani pentru un studiu de fezabilitate deja au fost alocați. Asociația noastră realizează deja un șir de interviuri în toate raioanele care vor fi implicate pentru a stabili prioritățile de finanțare.”

Am încercat să aflu ce cred despre acest posibil proiect european ziaristii din Transnistria. Iată care este părerea Victoriei Pașențeva de la ziarul Dobrâi Deni din Rîbnița: „Unii oameni de aici văd în orice fel de ajutor umanitar venit din partea Uniunii Europene un fel de atentat la independență. Totuși, cred că dacă nu va avea implicații politice, proiectul va avea succes. Oamenii au obosit de politică. Dar niște proiecte economice sau ecologice, cum ar fi de exemplu ceva legat de râul Nistru din care bem cu toții apă, i-ar apropia pe oameni.”

Primul și cel mai important beneficiu oferit de cooperarea în cadrul unei euroregiuni este accesul facil la finanțare internațională, pentru realizarea unor proiecte de nivel local foarte concrete: de transport, circulație a cetățenilor sau ecologie. Participanții la euroregiunea Nistru vor putea accesa fonduri prin trei instrumente ale Comisiei Europene - Programul tripartit operational "Romania-Ucraina-Moldova" cu un buget de 126 milioane de euro, Programul tarilor din regiunea Marii Negre pe 2007-2013 cu un buget de 18 milioane de dolari și Programul de cooperare transfrontaliera din sud-estul Europei evaluat la 2 milioane de euro. Kievul și Chisinaul au solicitat UE să asigure din bugetul Parteneriatului Estic mijloacele financiare necesare înființării Euroregiunii "Nistru".